

Priporočilo za izvajanje požarnih straž

Ljubljana, november 2012

Pripravili:

Milivoj Dolščak

Aleš Jug

Matjaž Klarič

Darko Muhič

Jože Vodopivec

Iztok Zajc

1. Uvod

Informacije o večjih požarih so v javnosti vedno zelo odmevne. To velja še posebej za požare, kjer nastane večja materialna škoda. Med te vrste požarov pogosto spadajo tudi požari, do katerih je prišlo v industriji. Po nekaterih podatkih kar 10 % požarov povzročijo prav vroča dela, kot so varjenje, brušenje ipd., ki jih izvajalci izvajajo brez ustrezne požarne straže.

Dokument *Priporočilo za izvajanje požarnih straž* je priročnik, namenjen gasilcem in tistim, ki se v podjetjih soočajo z izvajanjem požarnih straž ob delih in opravilih, kot to v 37. členu zahteva Zakon o varstvu pred požarom (Ur. l. RS, št. 3/2007 – UPB 1) ter Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu pred požarom (Ur. l. RS, št. 83/2012). Priporočilo se sklicuje na veljavne predpise, kot podlaga za pisanje pa so služila osnovna načela gasilske taktike, izkušnje avtorjev ter primeri dobre in slabe prakse.

Priporočilo podaja splošne in pogosto minimalne zahteve za izvajanje požarnih straž. Od organizatorja, naročnika oz. izvajalca požarnih straž je pričakovati, da bo zahteve smiselno prilagodil dejanskim razmeram in nevarnostim, kjer se bo izvajala požarna straža.

2. Normativne zahteve za izvajanje požarne straže

Požarna straža je eden od najpomembnejših organizacijskih ukrepov na področju varstva pred požarom in kot tak eden od pomembnih preventivnih ukrepov, s katerim preprečujemo nastanek in učinkovito gašenje požara.

Pomembnost ukrepa nedvomno potrjuje tudi dejstvo, da je v minulih letih kar nekaj zelo velikih požarov, ki so povzročili zelo veliko gospodarsko škodo na objektih in opremi (v nekaterih primerih so tudi zelo ohromili samo dejavnost posameznih podjetij), nastalo prav zaradi opustitve predpisane požarne straže.

Če kdaj, potem je v obdobju recesije, ko posamezni gospodarski subjekti varčujejo na vseh področjih in seveda tudi pri požarni varnosti, še kako pomembno, da izvajanju ukrepa požarne straže, ki ne zahteva velikih finančnih sredstev, pač pa le dobro organizacijo in dosledno izvajanje, namenimo še posebno pozornost.

Do sedaj je bilo govora le o požarni straži, ki se izvaja pri opravljanju dejavnosti gospodarskih družb, nič manj pomembna pa ni požarna straža, ki se izvaja v okviru javnih prireditev in pri varstvu pred požarom v naravnem okolju.

**Normativne
zahteve**

Ukrep požarne straže je sistemski ukrep, ki je urejen v Zakonu o varstvu pred požarom, Zakonu o gasilstvu in tudi v posameznih podzakonskih aktih, kar pomeni, da je njegovo izvajanje obvezno.

Požarna straža je tako urejena v naslednjih predpisih, ki urejajo področje varstva pred požarom in gasilstva:

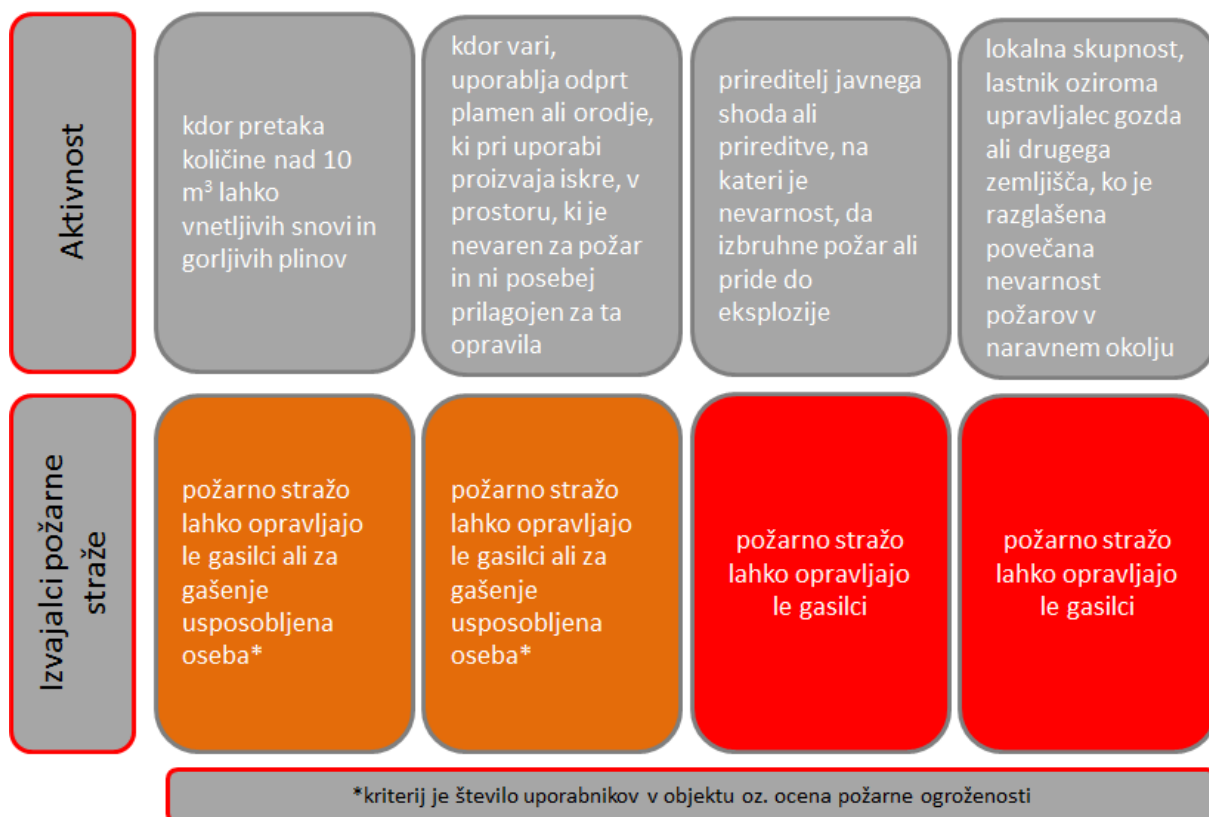
1. Zakon o varstvu pred požarom /ZVPoz-UPB1/ (Ur. l. RS, št. 3/2007) s spremembami (Ur. l. RS, št. 9/2011 in 83/2012),

2. Zakon o gasilstvu /ZGas-UPB-1/ (Ur. l. RS, št. 113/2005),
3. Pravila gasilske službe (Ur. l. RS, št. 52/2010),
4. Pravilnik o usposabljanju in pooblastilih za izvajanje ukrepov varstva pred požarom (Ur. l. RS, št. 32/2011) s spremembami (Ur. l. RS, št. 61/2011),
5. Uredba o varstvu pred požarom v naravnem okolju (Ur. l. RS, št. 4/2006),
6. Pravilnik o požarnem redu (Ur. l. RS, št. 52/2007) s spremembami (Ur. l. RS, št. 34/2011 in 101/2011),
7. Pravilnik o metodologiji za ugotavljanje ocene požarne ogroženosti (Ur. l. RS, št. 70/96) s spremembami (Ur. l. RS, št. 5/1997),
8. Pravilnik o ukrepih varstva pred požarom v progovnem in požarnovarnostnem pasu železniške proge in na tirnih vozilih z odprtim kuriščem (Ur. l. RS, št. 72/2009),
9. Zakon o javnih zbiranjih /ZJZ-UPB5/ (Ur. l. RS, št. 64/2011),
10. Pravilniku za izvajanje Zakona o javnih zbiranjih (Ur. l. RS, št. 117/02) s spremembami (Ur. l. RS, št. 48/2010) in
11. Pravilnik o izvajanju ognjemetov (Ur. l. RS, št. 103/2005).

Osnovni elementi za organiziranje požarne straže so opredeljeni v temeljnem področnem Zakonu o varstvu pred požarom, ki v poglavju o ukrepih varstva pred požarom v 37. členu določa, da mora požarno stražo organizirati:

1. kdor pretaka količine nad 10 m^3 lahko vnetljivih snovi in gorljivih plinov;
2. kdor vari, uporablja odprt plamen ali orodje, ki pri uporabi proizvaja iskre, v prostoru, ki je nevaren za požar in ni posebej prilagojen za ta opravila;
3. prireditelj javnega shoda ali prireditve, na kateri je nevarnost, da izbruhne požar ali pride do eksplozije;
4. lokalna skupnost v sodelovanju z lastniki oziroma upravljalci gozdov ali drugih zemljišč, ko je razglašena povečana nevarnost požarov v naravnem okolju.

Izvajanje požarne straže

Slika 1: Izvajalci požarne straže

Zakon prav tako določa, da požarno stražo lahko opravljajo le gasilci v skladu z zakonom, ki ureja gasilstvo, v primerih iz 1. in 2. točke prejšnjega odstavka pa tudi za gašenje usposobljene osebe, če ne gre za opravljanje del v objektih s srednjo ali povečano požarno ogroženostjo, ali v objektih, v katerih se zbira več kot 100 ljudi. Naj na tem mestu omenimo, da se pri ugotavljanju ocene požarne ogroženosti upošteva določila Pravilnika o metodologiji za ugotavljanje ocene požarne ogroženosti. Predvidenih je šest stopenj požarne ogroženosti, ki jih lahko označujemo številčno in opisno tekstovno. Stopnje so od 1 (majhna stopnja požarne ogroženosti) do 6 (zelo velika stopnja požarne ogroženosti). Celotna metoda je prikazana v obliki odločitvenega diagrama, ki nas vodi do posameznih okolij in od tam na tabele s številko 1 do 11. V kolikor ima izbrano območje več okolij, dobimo skupno oceno požarne ogroženosti s pomočjo matrike. Izračunane stopnje požarne ogroženosti imajo naslednji pomen:

Tabela 1: Stopnje požarne ogroženosti

<i>Stopnja požarne ogroženosti</i>	<i>Opis stopnje požarne ogroženosti</i>
1	zelo majhna
2	majhna
3	srednja
4	povečana
5	visoka
6	zelo visoka

Podatke o oceni požarne ogroženosti je na ravni podjetja mogoče pridobiti v požarnem redu. Posredno organiziranje in izvajanje požarne straže ureja tudi Pravilnik o požarnem redu, ki je temeljni organizacijski dokument, s katerim se uredi varstvo pred požarom v posameznem objektu. V požarnem redu se med drugim določi tudi za gašenje usposobljene osebe in določi, kdo bo izvajal požarno stražo in v katerih primerih. Sestavni del požarnega reda so tudi navodila za osebe, ki v objektu občasno opravljajo storitvene ali druge dejavnosti, ki lahko povzročijo požar.

Omenjena navodila morajo vsebovati:

1. organizacijo varstva pred požarom, vključno z nalogami in odgovornostmi;
2. preventivne ukrepe in postopke za preprečevanje nastanka požara;
3. postopke in naloge v primeru požara;
4. postopke in naloge po požaru.

En izvod navodil morajo dobiti tudi izvajalci del.

V izvajanje vročih del je navadno vključenih več oseb, ki sodelujejo pri izdajanju dovoljenj za izvajanje vročih del, izvajanju vročih del in zagotavljanju požarno-preventivnih ukrepov ob izvajanju vročih del.

Prav tako zakon določa, da se mora požarno stražo izvajati, dokler traja povečana požarna nevarnost, in da pogoje in način izvajanja usposabljanja ter preizkusa za gašenje usposobljenih oseb določi minister.

Pri Zakonu o varstvu pred požarom bi bilo smiselno omeniti še, da je v primeru neizpolnjevanja predpisane požarne straže za kršitelje, ki so lahko pravne osebe, odgovorne osebe pravnih oseb, pa tudi fizične osebe, predpisana tudi globa.

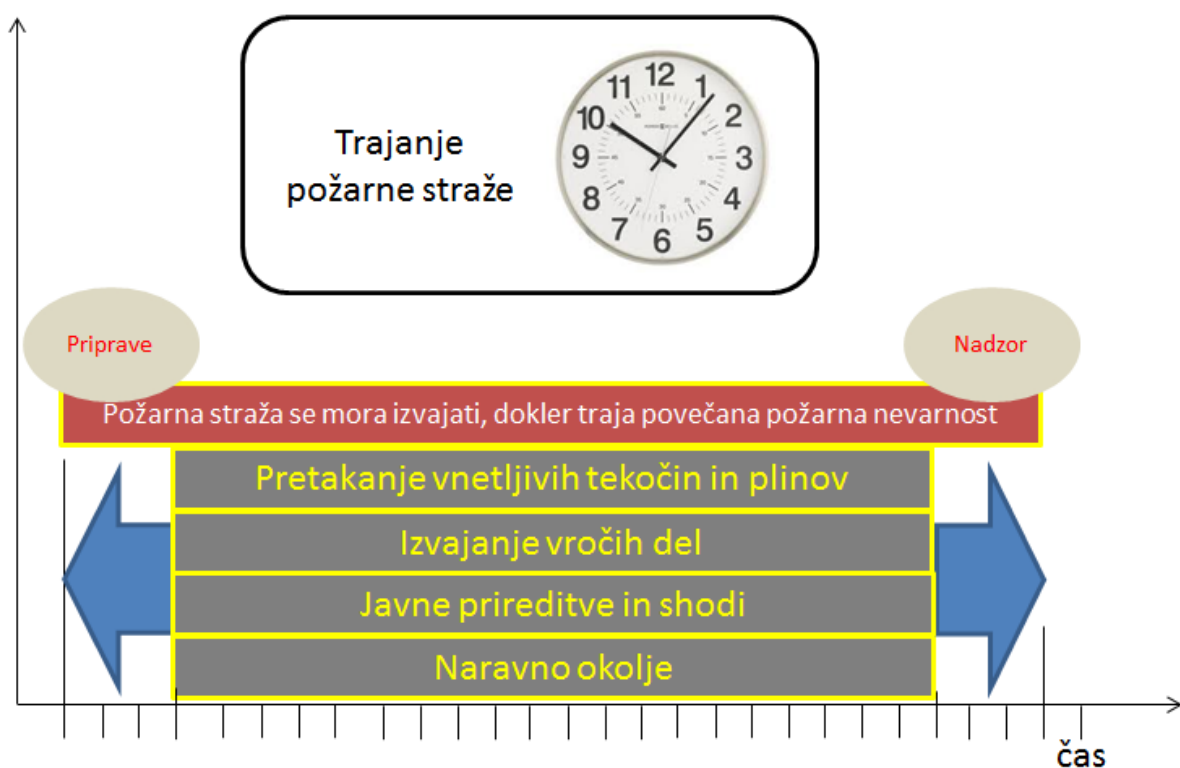
Požarna straža
in gasilske
enote

O požarni straži govori tudi Zakon o gasilstvu, ki v poglavju o gasilskih enotah v 11.b členu določa, da požarno stražo, ki jo v skladu z Zakonom o varstvu pred požarom lahko opravljajo le gasilci, lahko opravljajo le krajevno pristojne gasilske enote, ki na območju občine izvajajo javno gasilsko službo, če z operativnim gasilskim načrtom občine ali z zakonom ni določeno drugače. Stroške izvajanja požarne straže v teh primerih bremenijo lastnika ali upravljalca objekta in premoženja oziroma organizatorja javne prireditve.

Požarna straža je v obeh do sedaj omenjenih zakonih urejena na sistemski in precej načelni ravni, saj razen obveznosti organiziranja požarne straže in njenih izvajalcev ne določa nalog,

kadrovske sestave izvajalcev, pripadajoče opreme ipd. Je pa to nekoliko bolj natančno določeno v Pravilih gasilske službe, kjer je v 80. členu določeno, da ob povečani požarni ogroženosti ali drugi grozeči nesreči gasilska enota opravlja požarno stražo. Gasilska enota lahko opravlja požarno stražo na svojem operativnem območju, po potrebi pa tudi izven tega območja, če je tako določeno s pogodbo o opravljanju javne gasilske službe oziroma z občinskim načrtom zaščite in reševanja.

Prav tako pravila določajo, da morajo biti v času povečane požarne ogroženosti gasilske enote na območju, za katerega je razglašena povečana požarna ogroženost, v stanju povečane operativne pripravljenosti. Za povečano operativno pripravljenost mora biti določeno najnujnejše število moštva oziroma sestav ter njihova razporeditev na območju povečane požarne ogroženosti. Požarna straža se mora izvajati, dokler traja povečana požarna ogroženost ali dokler ta ukrep ni preklican.

Slika 2: Trajanje požarne straže

Pravila določajo, da kadrovsko sestavo ter gasilsko zaščitno in reševalno opremo za opravljanje požarne straže določi poveljnik gasilske enote. Pri tem (glede na vrsto del oziroma ogroženosti, zaradi katere se opravlja požarna straža) po potrebi upošteva tudi zahteve uporabnika oziroma izvajalca nevarnih del, pravila gasilske stroke ter operativni načrt gasilske enote in temu prilagodi vrsto ter obseg požarne straže.

Navedena določba daje poveljniku operativne gasilske enote, ki opravlja požarno stražo, le širok okvir za organizacijo, kadrovsko sestavo in opremo enote, kar je do neke mere ustrezna rešitev, saj dopušča prilagajanje virom nevarnosti in drugim zahtevam, povezanih z dejavnostjo, zaradi katere se organizira požarna straža. V kolikor navedena trditev velja predvsem za organiziranje požarne straže pri pretakanju vnetljivih tekočin in gorljivih plinov ter pri tako imenovanih vročih delih, pa je organiziranje požarne straže na javnih prireditvah

ter v naravnem okolju vsekakor zahtevnejše in bi si poveljniki enot, ki organizirajo in izvajajo požarno stražo – in nenazadnje tudi naročniki požarne straže – prav gotovo želeli podrobnejše kriterije za organiziranje požarne straže.

Do neke mere naloge požarne straže posredno določa tudi določilo 81. člena Pravil gasilske službe, ki opredeljuje gasilsko patroljo kot eno od oblik požarne straže v naravnem okolju. Navedena določba pravi, da gasilska patrolja izvaja operativno nadzorovanje ogroženega območja v primeru velike požarne ogroženosti ali ogroženosti zaradi naravne ali druge nesreče. Kadrovsko sestavo, gasilsko zaščitno in reševalno opremo ter časovni raspored obhodov gasilske patrolje tudi v tem določi poveljnik gasilske enote.

Usposabljanje
za požarno
stražo

Zakon o varstvu pred požarom določa, da poleg gasilcev požarno stražo v določenih primerih izvajajo tudi za gašenje usposobljene osebe. Njihovo določanje in usposobljenost pa ureja Pravilnik o usposabljanju in pooblastilih za izvajanje ukrepov varstva pred požarom, ki v 2. členu kot eno od vrst usposabljanja določa tudi usposabljanje in preizkus usposobljenosti za gašenje usposobljenih oseb, torej oseb, ki lahko opravljajo požarno stražo pri pretakanju vnetljivih tekočin in gorljivih plinov ter pri vročih delih.

Navedeni pravilnik v 4. členu tudi določa, da mora delodajalec določiti zaposlene, ki se usposobijo za gašenje, tako da lahko opravljajo požarno stražo pri delih, kjer v skladu z zakonom, ki ureja varstvo pred požarom, lahko opravljajo požarno stražo za gašenje usposobljene osebe. Določbe ne smemo razumeti absolutno, saj ta obveza velja le v primeru, če se bo delodajalec odločil predpisano požarno stražo izvajati s svojimi delavci. V kolikor pa mu bodo požarno stražo izvajali gasilci ali izvajalci opravil, zaradi katerih se izvaja požarna straža, mu za gašenje usposobljenih oseb ni treba določiti. Seveda pa mora delodajalec pri tem paziti, da so delavci izvajalca, ki pretaka vnetljive tekočine ali gorljive pline oziroma opravlja vroča dela, za izvajanje teh nalog tudi ustrezno usposobljeni, kar pomeni usposobljeni za opravljanje nalog za gašenje usposobljene osebe, v skladu s tem pravilnikom. V istem členu je določena tudi periodika usposabljanja, in sicer vsake tri leta.

S pravilnikom je natančno določen tudi program usposabljanja usposobljenih oseb za gašenje. V 6. členu je tako določeno, da se zaposleni, ki lahko opravljajo požarno stražo, usposabljujejo po programu, ki je predpisan za zaposlene, in obsega teme iz drugega odstavka 3. člena tega pravilnika, kar pomeni, da se usposobijo po programu, ki je predpisan na vse zaposlene delavce ter še posebej za opravljanje požarne straže tudi na podlagi programov usposabljanja in preizkusov usposobljenosti, ki morajo obsegati glede na razmere v delovnem okolju, v katerem se opravlja požarna straža, nevarnosti za nastanek požara, preventivne in aktivne ukrepe varstva pred požarom, praktično uporabo vgrajenih sistemov aktivne požarne zaščite ter uporabo opreme, naprav in sredstev za gašenje požara.

Preizkus usposobljenosti za gašenje usposobljenih oseb mora tako obsegati najmanj poznavanje nevarnosti za nastanek požara, preventivnih in aktivnih ukrepov varstva pred požarom ter preizkus praktične usposobljenosti za uporabo vgrajenih sistemov aktivne požarne zaščite oziroma uporabo opreme, naprav in sredstev za gašenje požarov v delovnem okolju, kjer se opravlja požarna straža.

Na podlagi pravilnika lahko delodajalec napoti na usposabljanje za izvajanje požarne straže le osebe, ki so polnoletne in nimajo psihofizičnih ali drugih omejitev, ki bi jih omejevale pri opravljanju operativnih gasilskih nalog požarne straže.

Organiziranje požarne straže posredno ureja tudi Zakon o javnih zbiranjih, ki določa, da si mora prireditelj shoda oziroma prireditve v skladu s 3. in 4. točko 1. odstavka 13. člena Zakona o javnih zbiranjih pridobiti ustrezno dovoljenje, in sicer za prireditve:

1. na javni cesti, če predstavlja izredno uporabo ceste;
2. mednarodno športno prireditvev in člansko tekmovanje v kolektivnih športih, če na njem sodeluje vsaj en klub prve državne lige;
3. na katerih se uporablja odprt ogenj oziroma predmeti ali naprave, zaradi katerih je lahko ogroženo življenje ali zdravje ljudi oziroma premoženje;
4. na katerih se pričakuje več kot 3000 udeležencev.

Kot uporaba odprtega ognja se šteje kurjenje in sežiganje predmetov na urejenih priložnostnih kuriščih, uporaba bakel, sveč in podobnih izdelkov ali drugih gorljivih predmetov in snovi, pri katerih ogenj ni zavarovan, oziroma predmeti ali naprave, zaradi katerih je lahko ogroženo življenje ali zdravje ljudi ali premoženje.

Zakon o javnih zbiranjih v 17. točki prvega odstavka 4. člena določa tudi predmete, katerih uporaba na javnih prireditvah lahko ogroža življenje ali zdravje ljudi oziroma premoženje. Z vidika požarne varnosti so to ognjemetni izdelki, kategorij 3 in 4, in pirotehnični izdelki, kategorij P2 in T2.

Na mnogih javnih prireditvah se izvajajo tudi ognjemeti, kjer velja omeniti, da v skladu s Pravilnikom o izvajanju ognjemetov izvajalec ognjemetov ne rabi nobenega dovoljenja za izvedbo ognjemeta. Pred izvedbo ognjemeta mora sestaviti le elaborat z obvezno vsebino (5. in 6. člen), po koncu ognjemeta pa sestaviti še poročilo o ognjemetu (7. člen). Oba dokumenta je izvajalec ognjemeta dolžan hraniti 3 leta. Seveda pa to ne pomeni, da mu zato ni treba organizirati požarne straže. Res pa je, da se ta organizira le v primerih, ko se ognjemeti izvajajo na javnih prireditvah.

Na podlagi predpisov lahko ugotovimo, da si mora prireditelj, v kolikor želi na svoji prireditvi imeti tudi ognjemet, pridobiti na upravni enoti dovoljenje za izvedbo prireditve, posledično ognjemeta.

Potrebno je omeniti tudi to, da si mora v skladu z določili Pravilnika za izvajanje Zakona o javnih zbiranjih prireditelj pridobiti dovoljenje za shod oziroma prireditvev na podlagi prijave, v kateri mora navesti tudi morebitno uporabo odprtega ognja in priložiti dokazilo o pisnem obvestilu lokalne skupnosti o prireditvi - shodu. Prireditelj poda prijavo pristojnemu organu, ki je v tem primeru upravna enota.

Požarna straža
v naravnem
okolju

Obveznost organiziranja požarne straže v času razglašene povečane požarne ogroženosti naravnega okolja poleg določil Zakona o varstvu pred požarom ureja tudi Uredba o varstvu pred požarom, ki v 9. členu nalaga Občini, da mora v sodelovanju z lastniki, zakupniki ali drugimi uporabniki zemljišč, ki so v uredbi opredeljena kot naravno okolje, v času, ko je razglašena velika ali zelo velika požarna ogroženost, na podlagi občinskih načrtov varstva pred požarom, načrtov zaščite in reševanja ob velikih požarih v naravi ali na podlagi načrta varstva pred požarom za gozdove organizirati požarno stražo, ki lahko ob morebitnem vžigu v čim krajšem času začne gasiti. O požarni straži govori tudi 10. člen uredbe, ki ureja izjeme pri kurjenju in sežiganju v naravnem okolju v času razglašene povečane požarne ogroženosti naravnega okolja. Določilo pravi, da pristojna izpostava Uprave RS za zaščito in reševanje

izjemoma lahko dovoli kurjenje ali sežiganje v naravnem okolju v obdobju, ko je razglašena velika ali zelo velika požarna ogroženost, pravnim in fizičnim osebam, ki gospodarijo z gozdovi, vendar le na predhodno zavarovanih mestih ter ob organizirani požarni straži.

Požarna straža
in železnice

Ob dejstvu, da se veliko požarov v naravnem okolju zgodi ob železnici, je vsekakor potrebno omeniti, da je požarna straža urejena tudi v Pravilniku o ukrepih varstva pred požarom v progovnem in požarnovarnostnem pasu železniške proge in na tirnih vozilih z odprtim kuriščem.

Tako je v 18. členu pravilnika določeno, da je upravljalec železniške infrastrukture dolžan v obdobju razglašene velike ali zelo velike požarne ogroženosti naravnega okolja organizirati požarno stražo na požarno ogroženem območju, z nalogo poostrelega opazovanja in javljanja morebitno nastalega požara. Ob dejstvu, da navedeno nalogo v skladu z veljavnimi predpisi lahko opravljajo le operativni gasilci, ki jih upravljalec železniške infrastrukture nima, to nalogo lahko opravljajo le gasilci, ki so krajevno pristojni za posamezne odseke železniške proge, kar pa seveda terjaja ustrezen dogovor med upravljalcem železnice in operativno gasilsko enoto, ki izvaja požarno stražo.

Normativne
zahteve –
spremembe

Pomembno – spremembe predpisov (aktivno: november 2012)

Ob dejstvu, da je bila v Državnem zboru že sprejeta novela Zakona o varstvu pred požarom, je potrebno opozoriti tudi na te rešitve. Novela zakona spreminja 37. člen, tako da povečuje količine vnetljivih tekočin in gorljivih plinov, pri katerih je potrebno organizirati požarno stražo, s 5 na 10 kubičnih metrov.

Prav tako je dopolnjena 4. točka 37. člena, tako da je sedaj samoupravna lokalna skupnost (občina) dolžna organizirati požarno stražo v času razglašene povečane nevarnosti požarov v naravnem okolju v sodelovanju z lastniki oziroma upravjalci gozdov ali drugih zemljišč.

Sprememba se nanaša tudi na določilo, ki ureja kriterije za izvajanje požarne straže v primerih, ko tudi pri pretakanju vnetljivih tekočin in gorljivih plinov ter pri vročih delih požarno stražo lahko opravljajo le gasilci. To v skladu z novelo zakona sedaj velja za objekte z najmanj srednjo do povečano požarno ogroženostjo ali za objekte, v katerih se zbira več kot 100 ljudi.

3. Izvajanje požarnih straž v primeru pretakanja količin nad 10 m³ lahko vnetljivih snovi in gorljivih plinov

3.1. Izvajalci požarne straže

Slika 3: Izvajanje požarne straže v primeru pretakanja vnetljivih tekočin in plinov

Normativne
zahteve

Splošne normativne zahteve so podane v 2. poglavju: Normativne zahteve za izvajanje požarne straže.

Pri pretakanju vnetljivih tekočin je potrebno upoštevati tudi določila Uredbe o skladiščenju nevarnih tekočin v nepremičnih skladiščnih posodah (Ur. l. RS, št. 104/2009), ki v 8. členu določa pogoje in opremo za pretakanje nevarnih tekočin.

Ta določa, da morajo imeti **cevi za polnjenje in praznjenje nepremičnih rezervoarjev** tesne spoje. Nepremični rezervoarji morajo imeti opremo, ki preprečuje njihovo polnitev nad nazivno prostornino nepremičnega rezervoarja.

Površina pretakališča, na kateri se pretakajo nevarne tekočine, mora biti utrjena in prekrita s plastjo neprepustnega materiala. Zadrževalni sistem pa mora preprečiti, da bi razlita nevarna tekočina s površine pretakališča odtekla v vode, kanalizacijo ali pronicala v tla.

Slika 4: Dodatne zahteve pri pretakanju vnetljivih tekočin in plinov

Pri pretakanju lahko vnetljivih tekočin in plinov moramo upoštevati tudi Pravilnik o tehničnih zahtevah za gradnjo in obratovanje postaj za preskrbo motornih vozil z gorivi (Ur. l. RS, št. 114/2004).

Polnjenje skladiščnih rezervoarjev bencinskega servisa iz avtocistern je hkrati s točenjem goriva v rezervoarje vozil možno pod pogoji, da:

- prometne površine bencinskega servisa omogočajo istočasno točenje goriv v skladiščne rezervoarje in v rezervoarje vozil;
- prometne površine bencinskega servisa omogočajo nemoten promet in umik vozil ter dostop gasilnih vozil v primeru požara;
- je možno okoli priključkov avtocistern za pretakanje goriva zavarovati petmetrski varovalni pas, v katerega je med pretakanjem prepovedan dostop vozilom in nepooblaščenim osebam;
- je varovalni pas ograjen s prenosnimi zaprekami in označen z dobro vidnimi znaki za prepoved ter z opozorilnimi znaki ali napisi, ki opozarjajo na nevarnosti.

Varovalni pas je možno zmanjšati na polovično razdaljo, če je zavarovan s požarno odpornim zidom, ki ustreza definirani coni nevarnosti.

V primeru, če ne moremo zagotoviti pogojev iz zgornjih alinej, se mora polnjenje podzemnih rezervoarjev iz avtocistern izvajati pri zaprtem bencinskem servisu.

Polnjenje podzemnih rezervoarjev iz avtocistern se lahko izvaja tudi izven obratovalnega časa bencinskega servisa.

3.2. Naloge požarne straže

Pred pojavom nevarnosti
Pred pretakanjem količine nad 10 m³ lahko vnetljivih snovi in gorljivih plinov

Pri pretakanju lahko vnetljivih snovi mora v neposredni bližini stati najmanj en prevozni gasilnik z učinkovitostjo 48 EG.

Izbor in nameščanje gasilnikov opredeljuje Pravilnik o izbiri in namestitvi gasilnih aparatov (Ur. l. RS, št. 67/2005). S pravilnikom se določajo merila za izbiro in namestitev gasilnih aparatov za začetno gašenje požarov kot obvezne opreme stavb glede na požarno nevarnost in površino. Enota gasila je gasilna učinkovitost gasilnega medija v gasilniku. Določajo jo s pomočjo požarnih preizkusov, ki jih opredeljuje standard SIST EN 3-7: Prenosni gasilniki - 7. del: Lastnosti, zahteve za obnašanje v uporabi in preskusne metode.

Na bencinskem servisu oziroma na drugem mestu prečrpavanja mora biti za primer razlitja naftnih derivatov ali drugih lahko vnetljivih tekočin na voljo vsaj 20 kg primernega **absorbcijskega sredstva**.

Preveriti je treba, ali obstaja nevarnost nevihte. Med nevihto ni dovoljeno pretakanje lahko vnetljivih snovi.

Požarna straža mora preveriti, ali je narejena ustrezna medsebojna povezava avtocisterne z ozemljitvenim sistemom bencinskega servisa oziroma rezervoarja, v katerega se lahko vnetljiva snov prečrpava.

Prav tako mora preveriti, ali se avtocisterna nahaja na ploščadi, ki jo zajema lovilni jašek. Posoda lovilnega jaška mora imeti takšno prostornino, da lahko zajame vso izteklo gorivo do zaprtja zapornega ventila na avtocisterni.

Pred vsakim pretakanjem goriva iz avtocisterne v rezervoar mora požarna straža preveriti, če je lovilni jašek prazen. Pretakanje goriva se ne sme izvajati, če lovilni jašek ni prazen.

Okoli priključkov avtocistern za pretakanje goriva mora zavarovati petmetrski varovalni pas, v katerega je med pretakanjem prepovedan dostop vozilom in nepooblaščenim osebam.

Zagotoviti mora, da je varovalni pas ograjen s prenosnimi zaprekami in označen z dobro vidnimi znaki za prepoved ter z opozorilnimi znaki ali napisi, ki opozarjajo na nevarnosti.

Preveriti mora, če prometne površine okrog mesta prečrpavanja omogočajo nemoten promet in umik vozil ter dostop gasilnih vozil v primeru požara.

V požarnih conah nevarnosti oziroma na požarno ogroženih področjih ne sme biti naprav in sredstev, ki bi lahko povzročile požar, pa tudi ne razstavljenega prodajnega blaga, ki bi zaradi svoje narave ali količine lahko povzročilo ali širilo požar.

Ob prisotni nevarnosti
Med pretakanjem količine nad 10 m³ lahko vnetljivih snovi in gorljivih plinov

Požarna straža ima med pretakanjem vnetljivih tekočin nalogo opazovanja in gašenje začetnih požarov s prevoznim gasilnikom. Seznanjena in poučena mora biti s postopkom aktiviranja lokalne gasilske enote.

**Po prenehanju
nevarnosti**

Po končanem pretakanju
količine nad 10 m³ lahko
vnetljivih snovi in
gorljivih plinov

Požarna straža se mora prepričati, da ni pri pretakanju prišlo do izlitja lahko vnetljive snovi in da so odpravljene vse nevarnosti za nastanek požara, oziroma, da so zaprti vsi ventili in odprtine, namenjene pretakanju.

Po ugotovitvi, da so vse nevarnosti odpravljene in se avtociстerna odmakne s ploščadi za pretakanje, se naloge požarne straže zaključijo.

4. Izvajanje požarne straže pri varjenju, uporabi odprtega plamena ali orodja, ki pri uporabi proizvaja iskre, v prostoru, ki je nevaren za požar in ni posebej prilagojen za ta opravila

4.1. Izvajalci požarne straže

Slika 5: Izvajanje požarne straže v primeru varjenja, uporabe odprtega plamena ali orodja, ki pri uporabi proizvaja iskre, v prostoru, ki je nevaren za požar in ni posebej prilagojen za ta opravila

Normativne zahteve

Splošne normativne zahteve so podane v 2. poglavju: Normativne zahteve za izvajanje požarne straže.

Požarno stražo lahko opravljajo gasilci v skladu z zakonom, ki ureja gasilstvo, ali za gašenje usposobljene osebe, če ne gre za opravljanje del v požarno bolj ogroženih objektih in objektih, v katerih se zbira več ljudi.

To seveda ne pomeni, da zakonsko določenih zahtev po tem, da požarno stražo izvajajo gasilci, ni smiselno upoštevati pri manjšem številu uporabnikov objekta.

Gasilci kot izvajalci požarne straže

Zahteve na področju izvajanja požarne straže s strani gasilskih enot dodatno opredeli Zakon o gasilstvu.

Požarno stražo in požarno varovanje objektov, drugega premoženja ter javnih prireditelj opravljajo na območju občine tisti gasilci in gasilske enote, ki izvajajo javno gasilsko službo v skladu s tem zakonom na območju te občine, če z operativnim gasilskim načrtom občine ali z zakonom ni določeno drugače. Stroški izvajanja gasilskih operativnih nalog po tem členu bremenijo lastnika ali upravljalca objekta in premoženja oziroma organizatorja javne prireditve.

Zahteva je smiselna, saj gasilske enote, ki izvajajo javno gasilsko službo na območju izvajanja požarne straže, najboljše poznajo načrt alarmiranja, oskrbo z vodo, objekte, sosednje gasilske enote ipd.

Za gašenje usposobljena oseba kot izvajalec požarne straže

Zahteve za imenovanje in usposabljanje za gašenje usposobljenih oseb določa Pravilnik o usposabljanju in pooblastilih za izvajanje ukrepov varstva pred požarom. Imenovanje in usposabljanje za gašenje usposobljenih oseb je stvar interne politike podjetja, ki je določena v požarnem redu.

Pravilnik o usposabljanju in pooblastilih za izvajanje ukrepov varstva pred požarom podaja zahteve za vsebino programov usposabljanj. Pomembno je, da so programi prilagojeni posamezni ciljni skupini. Prilagojena morata biti težavnost in obseg programa, pa tudi ukrepi.

4.2. Splošno o izvajanju vročih del

Vroča dela so delovne operacije, ki lahko zaradi procesa segrevanja povzročijo požar ali eksplozijo. Med te operacije spadajo rezanje, varjenje, brušenje, uporaba odprtega plamena ipd. Vsa navedena opravila predstavljajo v delovnem procesu posebno nevarnost, saj se izvajajo večinoma v prostorih ali na mestih, ki za izvajanje vročih del niso primerna. Izvajanje vročih del letno neposredno ali posredno povzroči nekaj večjih in več manjših požarov. Po podatkih letnih biltenov, ki jih izdaja Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje, odprti plamen letno v Sloveniji povzroči dobrih 10 % vseh požarov.

Na letni ravni nastane največ požarov pri izvajanju vročih del med varjenjem, sledi plamensko rezanje, nato brušenje in rezanje z rezalko. Pri vseh teh procesih žareči in vroči delci ter iskre letijo v okolico skozi ozke špranje v druge prostore, kjer lahko zanetijo požar.

Pri izvajanju vročih del je še posebej pomembna preventivna dejavnost, ki zajema ukrepe pred izvedbo, med izvedbo in po končanju vročih del.

Navodilo za izvajanje vročih del predstavlja osnovno gradivo za izvajalce vročih del, izvajalce požarne straže, pooblašcene in odgovorne osebe ter vse druge, ki se jih tiče izvajanje vročih del.

Vročje delo imenujemo vrsto dela z uporabo odprtega plamena ali drugega izvora toplote ali uporabo orodja, ki tvori iskre, kar predstavlja nevarnost za požar¹.

Vročje delo ni samo plamensko ali električno varjenje, ampak tudi lotanje, segrevanje s plamenom plinskega ali bencinskega gorilnika ali z vročim zrakom, brušenje in rezanje z brusnimi in rezalnimi ploščami ter drugo. Na splošno lahko ločimo dve vrsti vročih del:

- vroča dela, kjer med izvajanjem del nastajajo novi viri vžiga (npr. iskrenje),
- vroča dela, kjer zaradi samega izvajanja del nastaja nevarnost za nastanek požara ali eksplozije (npr. segrevanje gorljive izolacije pri opravljanju krovskih del).

Primeri vročih del so npr. varjenje, mehansko brušenje, spajkanje, plamensko rezanje, razrez s plazmo, lasersko rezanje ipd².

Izvajanje vročih del lahko poteka na *stalnih ali začasnih deloviščih*.

Stalno delovišče je prostor, ki je namenjen in ustrezno opremljen za varno izvajanje vročih del.

Začasno delovišče je vsak prostor, ki v osnovi ni namenjen varnemu izvajanju vročih del, a narava dela zahteva, da se na takem delovišču izvajajo vroča dela. Vročja dela se izvajajo na začasnih deloviščih le, če jih ni možno izvajati na stalnih deloviščih.

Minimalne zahteve za izvajanje požarno-preventivnih ukrepov ob izvajanju vročih del podajajo predpisi. Od interne organizacije podjetja je odvisno, kako bodo preventivni ukrepi tudi dejansko izvedeni. Politika podjetja glede požarnovarnostnih ukrepov ob izvajanju vročih del mora biti podana v požarnem redu, ki ga normativno opredeljuje Pravilnik o požarnem redu.

Obvezen del požarnega reda (obvezna priloga požarnega reda!) so tudi navodila za posameznike, ki jih podrobneje definira 7. člen Pravilnika o požarnem redu.

Normativne
zahteve

Navodila za posameznike se izdelajo za osebe, ki v objektu začasno ali stalno stanujejo ali bivajo kot stanovalci, hotelski gostje, oskrbovanci ali zaradi drugih razlogov, oziroma v objektu občasno opravljajo storitvene ali druge dejavnosti, ki lahko povzročijo požar.

Navodila morajo biti prilagojena posameznim ciljnim skupinam, stalno ažurirana in morajo vsebovati³:

1. organizacijo varstva pred požarom, vključno z nalogami in odgovornostmi;
2. preventivne ukrepe in postopke za preprečevanje nastanka požara;
3. postopke in naloge v primeru požara;
4. postopke in naloge po požaru.

Osebe, ki v objektu začasno ali stalno stanujejo ali bivajo, oziroma v objektu občasno opravljajo storitvene ali druge dejavnosti, ki lahko povzročijo požar, morajo dobiti svoj izvod navodila za skupino, ki ji pripadajo.

¹ Jug A., Rudel M., Felkar T., Fabjan M., Posavec A., Kovačič B.: *Preventivni ukrepi varstva pred požarom pri izvajanju vročih del*, Razvojno-raziskovalna nalogah na področju gasilstva in varstva pred požarom, Slovensko združenje za požarno varstvo, 2008

² ibidem

³ Jug A., Rudel M., Felkar T., Fabjan M., Posavec A., Kovačič B.: *Preventivni ukrepi varstva pred požarom pri izvajanju vročih del*, Razvojno-raziskovalna nalogah na področju gasilstva in varstva pred požarom, Slovensko združenje za požarno varstvo, 2008

Določilo Pravilnika o požarnem redu praktično pomeni, da je treba vsem zunanjim izvajalcem vročih del predstaviti požarni red in preventivne ukrepe v podjetju, se pred izvajanjem vročih del dogovoriti za ukrepe ipd. Navodila so podana v nadaljevanju.

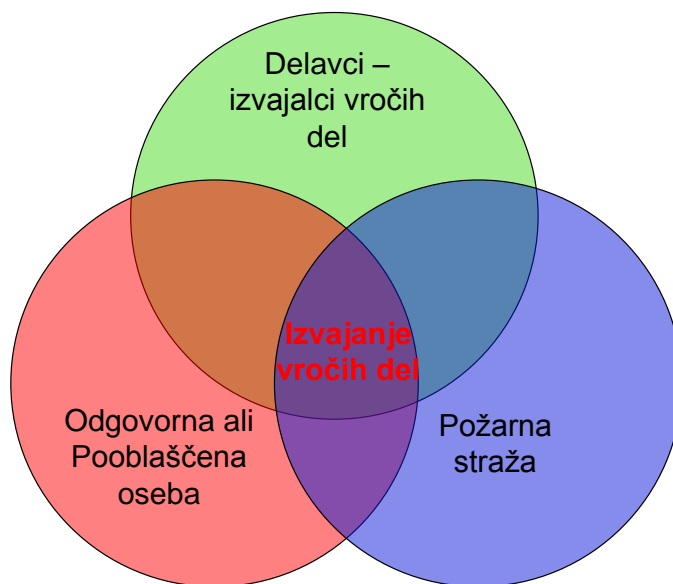
V izvajanje vročih del je vključenih več oseb, ki sodelujejo pri izdajanju dovoljenj za izvajanje vročih del, izvajanju vročih del in zagotavljanju požarno preventivnih ukrepov ob izvajanju vročih del.

Izdajatelj dovoljenja za izvajanje vročih del je oseba, ki izda dovoljenje za izvajanje vročih del. Ta oseba je lahko pooblaščen oseb za izvajanje ukrepov varstva pred požarom oz. s strani odgovorne osebe pooblaščen oseb.

Izvajalec vročih del je delavec, ki izvaja vroča dela na stalnih ali začasnih deloviščih, je za to usposobljen in to izkazuje z veljavnim certifikatom.

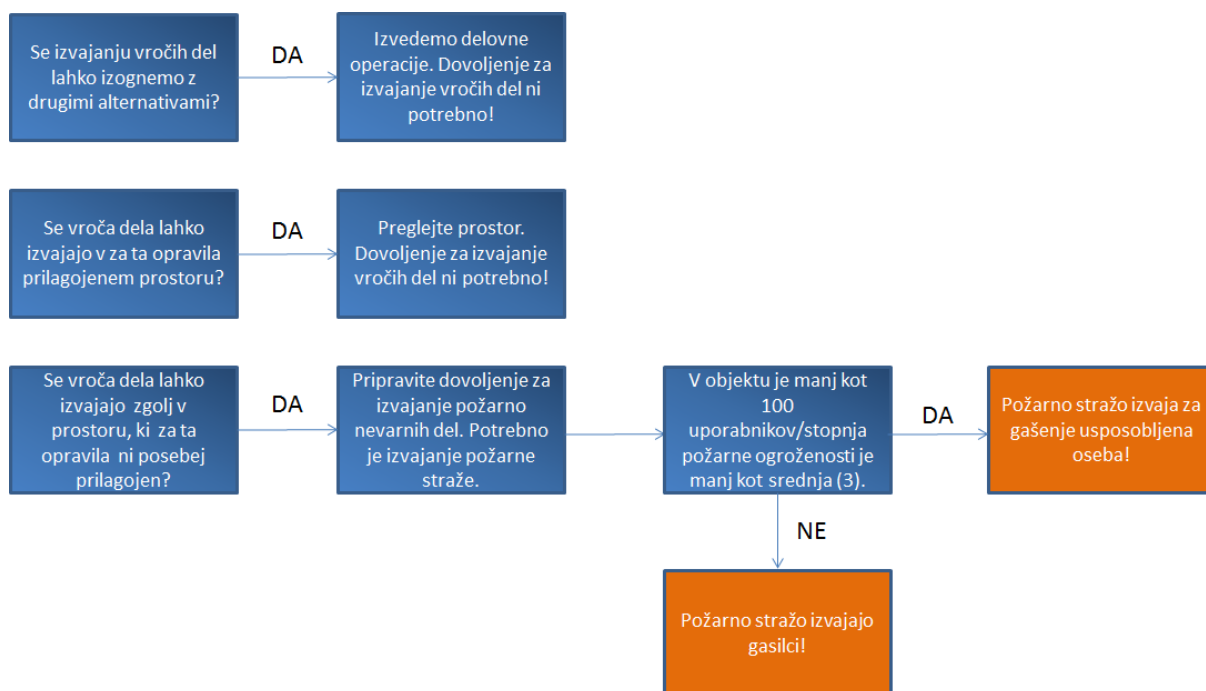
Izvajalec požarnopreventivnih ukrepov je oseba ali več oseb, ki skrbijo za izvajanje požarnopreventivnih ukrepov pred, med in po izvajanju vročih del. Fizično izvajanje požarnopreventivnih ukrepov med in po izvajanju vročih del imenujemo požarna straža. Požarno stražo lahko opravljajo le za to usposobljene osebe ali gasilci.

Za uspešno izvajanje vročih del morajo izdajatelj dovoljenja oz. odgovorna oseba, izvajalec vročih del in izvajalec požarne straže neprestano sodelovati. To sodelovanje je pomembno v fazi pred izvedbo vročih del in tudi med in po izvedbi vročih del.

Slika 6: Povezave sodelujočih med izvajanjem vročih del

Pred izvajanjem vročih del je treba preveriti, če se lahko izvajanju vročih del izognemo (izbor alternativnih metod – npr. morda se lahko namesto kotne brusilke uporabi žaga) oz. lahko vroča dela izvajamo v delavnici, ki je za to posebej prilagojena. Pri tem je priporočeno slediti ukrepom, kot prikazuje slika 7.

Slika 7: Odločitveni proces za izvajanje vročih del

4.3. Preventivni ukrepi za varno izvajanje vročih del

Izvajanje vročih del je vedno povezano tudi z izvajanjem preventivnih ukrepov. Varno izvajanje vročih del obsega preventivne ukrepe pred, med in po izvajanju vročih del. Preventivni ukrepi obsegajo *organizacijske ukrepe* (zadolžitve, organizacija dela, priprava in izdaja dovoljenja za izvajanje vročih del, varnostne razdalje ipd.) in *tehnične* (namestitve začasnih predelnih sten, sistemi za gašenje ipd.). V tem poglavju bodo za izvajanje preventivnih ukrepov pred, med in po izvajanju vročih del najprej podani splošni ukrepi in zahteve, v nadaljevanju pa bodo ukrepi opredeljeni tudi podrobneje.

Osnova za izvajanje preventivnih ukrepov je dovoljenje za izvajanje vročih del.

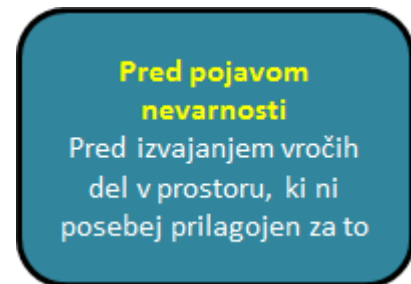
Dovoljenje za izvajanje vročih del je pisni dokument, ki zajema opis postopkov izvajanja vročih del in minimalne požarno-preventivne ukrepe. Dovoljenje ni normativno zahtevan dokument. Podjetje lahko zahteve za izdajo dovoljenja za izvajanje vročih del opredeli v požarnem redu. Primeri dobre prakse kažejo, da uvedba dovoljenja za izvajanje vročih del pomembno vpliva na zmanjševanje požarnih tveganj ob izvajanju vročih del¹.

Dovoljenje za izvajanje vročih del mora biti izdano pred izvajanjem vročih del in mora vsebovati podatke in navodila o⁴:

- vrsti del,
- lokaciji opravljanja del,
- preventivnih ukrepov pred pričetkom del,
- preventivnih ukrepov med izvajanjem del,
- preventivnih ukrepov po končanju del,
- navedbo oseb, ki so z opravljanjem del seznanjene.

⁴ Jug A., Rudel M., Felkar T., Fabjan M., Posavec A., Kovačič B.: *Preventivni ukrepi varstva pred požarom pri izvajanju vročih del*, Razvojno-raziskovalna nalogah na področju gasilstva in varstva pred požarom, Slovensko združenje za požarno varstvo, 2008

Dovoljenje za izvajanje vročih del izda pooblaščen oseb za izvajanje ukrepov varstva pred požarom oz. druga s strani odgovorne osebe pooblaščen oseb. Zgled dovoljenja za izvajanje vročih del je podan v prilogi 1.

Pomen preventivnih ukrepov pred izvajanjem vročih del je v⁵:

1. izboru ustreznega postopka za izvajanje vročih del,
2. organizaciji dela,
3. pripravi delovišča,
4. izboru in vzpostavitvi ustreznih preventivnih ukrepov.

Izbor ustreznega postopka se nanaša na izbor postopka in materialov, ki jih potrebujemo za izvajanje vročih del. Postopek mora biti – v kolikor je to mogoče – prilagojen prostoru ter vrsti in količini gorljivega materiala v prostoru.

Organizacija dela obsega opredelitev odgovornosti, oceno tveganja, pripravo in izdajo dovoljenja za izvajanje vročih del, opredelitev zahtev za izvajanje požarne straže oz. izvajanje preventivnih ukrepov in opredelitev drugih nalog.

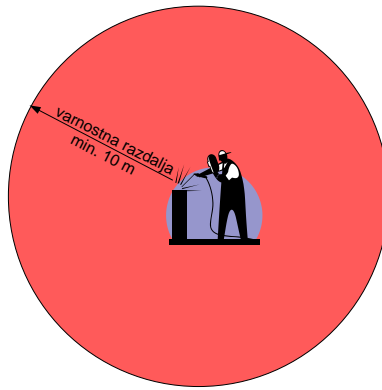
Priprava delovišča obsega naloge in aktivnosti, ki so vezane na fizično ureditev delovišča. Aktivnosti naj obsegajo pregled prostora, umestitev delovišča v objekt ali okolje, opredelitev poti umika, postavitve oznak, pregled vodnih virov za oskrbo z vodo za gašenje ipd.

Izbor in vzpostavitev ustreznih preventivnih ukrepov zajema izbor in pripravo primernih preventivnih postopkov za izvajanje del, določitev varnostnih razdalj, določitev mest za gasilna sredstva, postavitve požarne straže ipd.

Organizacijski ukrepi pred izvajanjem vročih del:

- ocenite nevarnosti za nastanek požara ali eksplozije na delovišču in ocenite tveganja;
- požarna straža se seznani s prostorom, v katerem bodo potekala vzdrževalna dela;
- če je to potrebno, pridobite dovoljenje za izvajanje vročih del;
- poskrbite, da bodo vsi delavci, ki bodo izvajali vroča dela ali požarno stražo, vedeli naslov delovišča, kontaktne podatke odgovornih oseb in telefonske številke za klic v sili;
- preglejte prostore okoli delovišča za vroča dela; če je potrebno in zahtevano, organizirajte požarno stražo tudi v okoliških obratih;
- določite varnostno razdaljo med mestom izvajanja vročih del in gorljivimi snovmi v prostoru; varnostna razdalja naj ne glede na vrsto vročih del znaša najmanj 10 m (slika 8);

⁵ Jug A., Rudel M., Felkar T., Fabjan M., Posavec A., Kovačič B.: *Preventivni ukrepi varstva pred požarom pri izvajanju vročih del*, Razvojno-raziskovalna nalogah na področju gasilstva in varstva pred požarom, Slovensko združenje za požarno varstvo, 2008

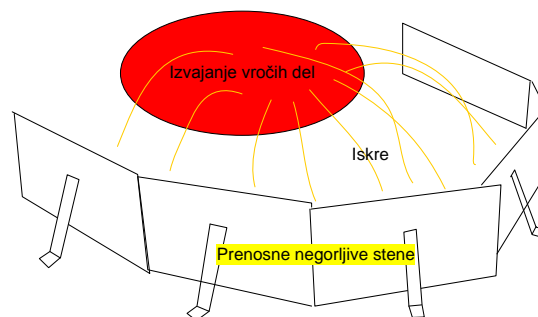

Slika 8: Varnostna razdalja pri izvajanju vročih del

- preglejte strukturo stropa, sten, tal ter izvedbo in število prehodov med prostori (odprtine in druge povezave);
- delovišče, kjer se bodo izvajala vroča dela, pospravite in fizično zavarujte; odstranite ali zaščitite vse gorljive in vnetljive snovi v prostoru, kjer se izvajajo vroča dela, in v sosednjih prostorih (če obstaja povezava med prostori).

Tehnični ukrepi pred izvajanjem vročih del⁶:

- zavarujte gorljive nosilne konstrukcije in predelne stene ter odprtine v njih;
- na delovišču morajo biti – v kolikor je to potrebno – negorljive prevleke in pregrinjala za preprečitev širjenja isker; širjenje isker se lahko prepreči tudi s prenosnimi negorljivimi stenami (slika 9);

Slika 9: Prenosne negorljive stene

- električne kable v bližini izvajanja vročih del zavarujte z mokrimi prevlekami ali negorljivimi pregrinjali;
- preprečite prehod toplote v sosednje prostore preko cevi, ventilacijskih kanalov itd.
- prepričajte se, da je delovišče oskrbljeno z vsaj enim prenosnim gasilnikom kategorije 43A 183B C v oddaljenosti največ 10 m ali z drugim ustreznim gasilnikom ali dvema prenosnima gasilnikoma kategorije 27A 144B C ali gasilsko cevjo; zahteve za izbor in namestitvev gasilnikov podaja Pravilnik o izbiri in namestitvi gasilnih aparatov (Ur. l. RS, št. 67/2005);

⁶ Jug A., Rudel M., Felkar T., Fabjan M., Posavec A., Kovačič B.: *Preventivni ukrepi varstva pred požarom pri izvajanju vročih del*, Razvojno-raziskovalna nalogah na področju gasilstva in varstva pred požarom, Slovensko združenje za požarno varstvo, 2008

- če je potrebno, na območju izvajanja vročih del vršite izmere koncentracij vnetljivih plinov in poskrbite za prezračevanje;
- če obstaja možnost, da bi se med izvajanjem vročih del zaradi vročine ali dima sprožil požarni alarm, izključite avtomatski javljalnik oz. napravo za gašenje; izklop sistemov mora odobriti pooblaščen oseba; javljalnik oz. naprava za gašenje mora biti takoj po zaključku del ponovno priključena.

Ob prisotni nevarnosti
Med izvajanjem vročih del v prostoru, ki ni posebej prilagojen za to

Pomen preventivnih ukrepov med izvajanjem vročih del je v⁷:

1. izvajanju ustreznih postopkov za izvajanje vročih del,
2. izvajanju izbranih preventivnih ukrepov,
3. nadzoru nad izvajanjem vročih del v prostoru, kjer se vroča dela izvajajo, in po potrebi tudi v sosednjih prostorih.

Izvajanje ustreznih postopkov med izvajanjem vročih del je temeljni ukrep za zagotavljanje varnosti pri izvajanju vročih del.

Izvajanje izbranih preventivnih ukrepov obsega ukrepe, zapisane v Dovoljenju za izvajanje vročih del.

*Organizacijski ukrepi med izvajanjem vročih del*⁸:

- zagotovite, da se vsi gorljivi materiali, ki nastanejo med delom, nemudoma odstranijo;
- zagotovite, da bo – v kolikor je to predpisano – požarna straža prisotna med izvajanjem vročih del in tudi med odmori; požarna straža mora biti prisotna tako v prostoru, kjer se izvajajo vroča dela, kot tudi v sosednjih prostorih, v kolikor je to potrebno;
- zagotovite, da bodo vsi za izvajanje požarno-preventivnih ukrepov predpisani prenosni gasilniki vedno prisotni na delovišču;
- bodite pozorni na nastanek vnetljivih plinov; če je potrebno, prezračite prostore;
- delovne površine, ki so izpostavljene toploti med izvajanjem vročih del, se mora stalno hladiti z vodo oz. jih nadzirati.

Tehnični ukrepi med izvajanjem vročih del:

- gašenje požara;
- v primeru požara aktivirajte ročni javljalnik oz. napravo za gašenje, v kolikor je le-ta na voljo.

⁷ Jug A., Rudel M., Felkar T., Fabjan M., Posavec A., Kovačič B.: *Preventivni ukrepi varstva pred požarom pri izvajanju vročih del*, Razvojno-raziskovalna naloga na področju gasilstva in varstva pred požarom, Slovensko združenje za požarno varstvo, 2008

⁸ Jug A., Rudel M., Felkar T., Fabjan M., Posavec A., Kovačič B.: *Preventivni ukrepi varstva pred požarom pri izvajanju vročih del*, Razvojno-raziskovalna naloga na področju gasilstva in varstva pred požarom, Slovensko združenje za požarno varstvo, 2008

**Po prenehanju
nevarnosti**

Po izvajanju vročih del v
prostoru, ki ni posebej
prilagojen za to

Pomen preventivnih ukrepov po izvajanju vročih del je v:

1. pregledu prostora in objekta neposredno po zaključku vročih del,
2. nadzoru prostora določen čas po izvajanju vročih del.

Pregled prostora in objekta neposredno po zaključku vročih del je treba izvesti vedno, kadar so bila v prostoru izvajana vroča dela, saj lahko zaradi izvajanja le-teh v prostoru ostanejo žareči ostanki, ki bi lahko zanetili požar.

V kolikor je to zaradi vrste del in oblike ter namembnosti prostora potrebno, je treba prostor ter okoliške prostore nadzirati še določen čas po izvajanju vročih del.

Organizacijski ukrepi po izvajanju vročih del⁹:

- preglejte delovišče in sosednje obrate;
- obvestite izdajatelja dovoljenja za izvajanje vročih del, da so vroča dela zaključena;
- če je potrebno, po zaključku vročih del nadaljujte s požarno stražo na delovišču in sosednjih obratih; časovno obdobje izvajanja požarne straže brez prekinitve je definirano v dovoljenju za vroča dela, ne sme pa biti krajše od 1 ure;
- na za to določeno varno mesto pripravite opremo (plinske jeklenke, gorilnike ipd.), ki ste jo rabili za izvajanje vročih del.

Tehnični ukrepi po izvajanju vročih del¹⁰:

- vklopite ali poskrbite, da bodo vklopili izklopljene sisteme za odkrivanje in gašenje požarov.

4.4. Priporočila za operativno izvajanje požarne straže

Pred začetkom izvajanja vročih del je treba oceniti nevarnosti in tveganja, ki izhajajo iz delovnih postopkov in uporabe nekaterih vrst gorljivih snovi ter vnetljivih plinov in tekočin. Postopek ocenjevanja tveganj obsega okvirno oceno posledic, ki bi lahko nastale zaradi izvajanja vročih del, oceno verjetnosti in končni izračun tveganja.

4.4.1. Ocena posledic¹¹

Ocena posledic, do katerih lahko pride med ali po izvajanju vročih del, se nanaša na presojo o ogrožanju oseb, ki so vključene v izvajanje vročih del oz. se v času izvajanja vročih del nahajajo v objektu ali v bližini delovišča, in morebitne posledice, ki bi jih osebe lahko utrpele.

⁹ Jug A., Rudel M., Felkar T., Fabjan M., Posavec A., Kovačič B.: *Preventivni ukrepi varstva pred požarom pri izvajanju vročih del*, Razvojno-raziskovalna naloga na področju gasilstva in varstva pred požarom, Slovensko združenje za požarno varstvo, 2008

¹⁰ ibidem

¹¹ ibidem

V primeru požara predstavlja največjo nevarnost razširitev zgorevalnih produktov, kot sta toplota in dim, v sosednje prostore. Tako so potencialno ogroženi ljudje, ki se nahajajo v objektu.

Ocena posledic zajema pet stopenj:

Stopnja posledic	Opis
nepomembne posledice	dogodek ne ogroža oseb
manjše posledice	potrebna prva pomoč
večje posledice	potrebna NMP, poškodba je večja
nevarne posledice	smrtna žrtev ali stalna poškodba
skrajne posledice	več smrtnih žrtev ali stalnih poškodb

Nepomembne posledice – gre za izvajanje vročih del, ki ne predstavljajo nevarnosti za osebe, ki jih izvajajo, ali ostale osebe v objektu oz. v bližini mesta, kjer se izvajajo vroča dela (npr. lotanje v manjšem obsegu).

Manjše posledice – izvajanje vročih del predstavlja manjšo nevarnost za nastanek poškodb. Ob morebitnih poškodbah je potrebna prva pomoč (npr. manjše vreznine, opekline prve stopnje, tujki v očesu ipd).

Večje posledice – izvajanje vročih del lahko povzroči hujše posledice z resnimi poškodbami delavcev, ki izvajajo vroča dela. Poškodbe so takšnega obsega, da je potrebno posredovanje reševalcev (npr. zadušitve, opekline ipd.).

Nevarne posledice – zaradi izvajanja vročih del pride lahko do poškodbe, katere posledica je smrt, ali stalne okvare delavca, ki delo izvaja, oz. oseb, ki se nahajajo v neposredni bližini mesta, kjer se izvajajo vroča dela (npr. opekline, resne poškodbe na telesu ipd.).

Skrajne posledice – izvajanje vročih del lahko povzroči zelo resne – smrtne posledice za delavce, ki izvajajo vroča dela, oz. osebe, ki se nahajajo v neposredni bližini mesta, kjer se izvajajo vroča dela.

Na stopnjo posledic lahko vplivamo s preventivnimi ukrepi, kot npr. z:

- ukrepi pred izvajanjem vročih del,
- ukrepi med izvajanjem vročih del,
- ukrepi po izvajanju vročih del,
- izobraževanjem in usposabljanjem za izvajanje vročih del.

4.4.2. Ocena verjetnosti¹²

Ocena verjetnosti zajema napoved pričakovanj, da lahko pride do dogodka, ki je bil opredeljen v oceni posledic – poglavje 4.4.1.

Ocena verjetnosti zajema štiri stopnje:

Stopnja verjetnosti	Opis
malo verjetno/redko	dogodek ni pričakovan oz. je pričakovan samo v izrednih okoliščinah
možno	do dogodka lahko pride kadarkoli
verjetno	do dogodka bo prišlo najmanj 1x
zagotovo	dogodek pričakovan v večini primerov

Na rezultat ocene verjetnosti lahko vplivamo s preventivnimi ukrepi, kot npr. z:

¹² Jug A., Rudel M., Felkar T., Fabjan M., Posavec A., Kovačič B.: *Preventivni ukrepi varstva pred požarom pri izvajanju vročih del*, Razvojno-raziskovalna nalogah na področju gasilstva in varstva pred požarom, Slovensko združenje za požarno varstvo, 2008

- ukrepi za zmanjšanje možnosti vžiga,
- zmanjšanjem virov vžiga in količine virov goriva na delovišču,
- uporabo alternativnih metod izvajanja vročih del.

4.4.3. Izračun tveganja¹³

Izračun oz. ocena tveganja s pomočjo matrike je zadnja stopnja v procesu ocenjevanja tveganj. V spodnji matriki poiščete presečišče posledic in verjetnosti. Le-te nam dajo štiri stopnje tveganja: nizko tveganje (N), srednje tveganje (S), resno tveganje (R) in visoko tveganje (V).

		Posledice				
		nepomembne	manjše	večje	nevarne	skrajne
Verjetnost	zagotov dogodek	S	R	V	V	V
	verjeten dogodek	S	S	R	V	V
	možen dogodek	N	S	S	R	R
	malo verjeten/ redki dogodek	N	N	S	S	R

Požarna straža predstavlja fizično izvajanje požarno-preventivnih postopkov pred, med in po izvajanju vročih del. Izvajati jo je treba tam, kjer obstaja velika nevarnost za nastanek požara ali eksplozijo, in v objektih, kjer se zadržuje veliko število oseb. Zahteve glede izvajanja požarne straže so opredeljene v matriki (slika 10).

¹³ Jug A., Rudel M., Felkar T., Fabjan M., Posavec A., Kovačič B.: *Preventivni ukrepi varstva pred požarom pri izvajanju vročih del*, Razvojno-raziskovalna nalogah na področju gasilstva in varstva pred požarom, Slovensko združenje za požarno varstvo, 2008

stopnja požarne ogroženosti, požarna obremenitev, verjetnost	Požarna ogroženost 3 ali višje stopnje Požarna obremenitev > 2000 MJ/m ² Zagotovo	Požarna straža izvajajo gasilci	Požarna straža izvajajo gasilci	Požarna straža izvajajo gasilci	Požarna straža izvajajo gasilci	Požarna straža izvajajo gasilci
	Požarna ogroženost 3 ali višje stopnje Požarna obremenitev 1000 MJ/m ² - 2000 MJ/m ² Verjetno	Požarna straža izvajajo gasilci	Požarna straža izvajajo gasilci	Požarna straža izvajajo gasilci	Požarna straža izvajajo gasilci	Požarna straža izvajajo gasilci
	Požarna ogroženost 1 ali 2 stopnje Požarna obremenitev 1000 MJ/m ² - 2000 MJ/m ² Možno	Požarna straža izvajajo za gašenje usposobljene osebe	Požarna straža izvajajo za gašenje usposobljene osebe	Požarna straža izvajajo za gašenje usposobljene osebe	Požarna straža izvajajo za gašenje usposobljene osebe	Požarna straža izvajajo gasilci
	Požarna ogroženost 1 ali 2 stopnje Požarna obremenitev < 1000 MJ/m ² Malo verjetno/redko	Požarna straža izvajajo za gašenje usposobljene osebe	Požarna straža izvajajo za gašenje usposobljene osebe	Požarna straža izvajajo za gašenje usposobljene osebe	Požarna straža izvajajo za gašenje usposobljene osebe	Požarna straža izvajajo gasilci
	Majhno manj kot 10 Nepomembne	Majhno več kot 10 in manj kot 20 Manjše	Srednje več kot 20 in manj kot 50 Večje	Srednje več kot 50 in manj kot 100 Nevarne	Veliko več kot 100 Skrajne	
	št. oseb v objektu, posledice					

Slika 10: Požarna straža – izvajalci požarne straže

Požarno stražo lahko izvajajo gasilci ali za to usposobljene osebe.

Gasilci izvajajo požarno stražo, kadar:

- je ocenjena **požarna ogroženost 1. ali 2. stopnje**, je nezgoda glede na oceno tveganja **malo verjetna/redka** in je v objektu **veliko ljudi** oz. bi bile v primeru nezgode posledice **skrajne**;
- je ocenjena **požarna ogroženost 1. ali 2. stopnje**, je nezgoda glede na oceno tveganja **možna** in je v objektu **veliko ljudi** oz. bi bile v primeru nezgode posledice **skrajne**;
- je ocenjena **požarna ogroženost 3. ali višje stopnje**, je nezgoda glede na oceno tveganja **verjetna** in je v objektu **srednje veliko ljudi** oz. bi bile v primeru nezgode posledice **nevarne**;
- je ocenjena **požarna ogroženost 3. ali višje stopnje**, je nezgoda glede na oceno tveganja **verjetna** in je v objektu **veliko ljudi** oz. bi bile v primeru nezgode posledice **skrajne**;
- je ocenjena **požarna ogroženost 3. ali višje stopnje**, je nezgoda glede na oceno tveganja **zagotova** in je v objektu **srednje veliko ljudi** oz. bi bile v primeru nezgode posledice **večje**;
- je ocenjena **požarna ogroženost 3. ali višje stopnje**, je nezgoda glede na oceno tveganja **zagotova** in je v objektu **srednje veliko ljudi** oz. bi bile v primeru nezgode posledice **nevarne**;
- je ocenjena **požarna ogroženost 3. ali višje stopnje**, je nezgoda glede na oceno tveganja **zagotova** in je v objektu **veliko ljudi** oz. bi bile v primeru nezgode posledice **skrajne**.

V ostalih primerih izvajajo požarno stražo za gašenje usposobljene osebe.

Naloge požarne straže¹⁴

- Požarna straža se seznaniti s prostorom, v katerem bodo potekala vzdrževalna dela. Pri tem morajo biti izvajalci vzdrževalnih del posebej pozorni predvsem na gradbene materiale, iz katerih je prostor narejen. Potrebno je preveriti tudi sosednje prostore in morebitne povezave ter potek inštalacij med prostorom, v katerem se vzdrževalna dela opravljajo, in prostori, ki z njimi mejijo.
- Izvajalci požarne straže morajo opredeliti vse gradbene značilnosti prostora, ki bi lahko povzročile širjenje požara iz prostora vzdrževalnih del na sosednje prostore.
- Izvajalci požarne straže morajo pregledati in opredeliti vse lahko vnetljive snovi v prostoru in jih odstraniti iz prostora, v katerem se opravljajo vzdrževalna dela.
- Skupaj z izvajalcem vročih del morajo opredeliti varnostne razdalje.
- V primeru, ko varnostnih razdalj ni mogoče zagotoviti, morajo z drugimi ukrepi (npr. prenosne negorljive stene) preprečiti stik virov vžiga, ki nastajajo med izvajanjem vročih del in gorljivih snovi.
- Požarna straža se mora seznaniti tudi s postopkom vzdrževalnih del in napravami, s katerimi bodo vzdrževalci delali. Pri tem morajo izvajalci straže oceniti nevarnosti, ki bodo pri vzdrževalnih delih nastajale. Pozorni morajo biti predvsem na materiale, ki bi se lahko pregrevali in povzročali segrevanje vnetljivih snovi, ki se jih iz prostora ne da odstraniti. Nevarno je tudi iskrenje in odpadanje žarečih delcev materialov, ki bi prav tako lahko povzročili požar, zato je pomembno, da izvajalci straže ocenijo obseg, do koder takšni delci lahko odletijo.
- Na osnovi ugotovitev in značilnosti prostora morajo izvajalci straže pripraviti ustrezna gasilna sredstva.

4.5. Oprema in število oseb, ki izvajajo požarno stražo

Uspešno izvajanje požarne straže je odvisno od izbora in količine gasilnega medija ter števila oseb, gasilcev oz. za gašenje usposobljenih oseb, ki izvajajo požarno stražo.

Matrika (slika 11) podaja **minimalne** količine gasilnega medija, ki so potrebne za izvajanje požarne straže. Dejanska potrebna vrsta in količina gasilnega medija se določi na podlagi ocene nevarnosti in obsega ter vrste del. Vrsta in količina gasila mora biti zapisana v dovoljenju za izvajanje vročih del.

¹⁴ Jug A., Rudel M., Felkar T., Fabjan M., Posavec A., Kovačič B.: *Preventivni ukrepi varstva pred požarom pri izvajanju vročih del*, Razvojno-raziskovalna nalogah na področju gasilstva in varstva pred požarom, Slovensko združenje za požarno varstvo, 2008

stopnja požarne ogroženosti, požarna obremenitev, verjetnost ↑	Požarna ogroženost 3 ali više stopnje Požarna obremenitev > 2000 MJ/m ² Zagotovo	Vsaj en gasilnik 43A 183 B ali dva 27A 144B	Vsaj en gasilnik 43A 183 B ali dva 27A 144B	Vsaj en gasilnik 43A 183 B ali dva 27A 144B	Vsaj en gasilnik 43A 183 B ali dva 27A 144B in gasilska cev C z vodo*	Vsaj en gasilnik 43A 183 B ali dva 27A 144B in gasilska cev C z vodo*
	Požarna ogroženost 3 ali više stopnje Požarna obremenitev 1000 MJ/m ² - 2000 MJ/m ² Verjetno	Vsaj en gasilnik 43A 183 B ali dva 27A 144B	Vsaj en gasilnik 43A 183 B ali dva 27A 144B	Vsaj en gasilnik 43A 183 B ali dva 27A 144B	Vsaj en gasilnik 43A 183 B ali dva 27A 144B	Vsaj en gasilnik 43A 183 B ali dva 27A 144B in gasilska cev C z vodo*
	Požarna ogroženost 1 ali 2 stopnje Požarna obremenitev 1000 MJ/m ² - 2000 MJ/m ² Možno	Vsaj en gasilnik 27A 144B ali dva 21A 113B	Vsaj en gasilnik 27A 144B ali dva 21A 113B	Vsaj en gasilnik 43A 183 B ali dva 27A 144B	Vsaj en gasilnik 43A 183 B ali dva 27A 144B	Vsaj en gasilnik 43A 183 B ali dva 27A 144B in gasilska cev C z vodo*
	Požarna ogroženost 1 ali 2 stopnje Požarna obremenitev < 1000 MJ/m ² Malo verjetno/ redko	Vsaj en gasilnik 27A 144B ali dva 21A 113B	Vsaj en gasilnik 27A 144B ali dva 21A 113B	Vsaj en gasilnik 27A 144B ali dva 21A 113B	Vsaj en gasilnik 43A 183 B ali dva 27A 144B	Vsaj en gasilnik 43A 183 B ali dva 27A 144B
		Majhno manj kot 10 Nepomembne	Majhno več kot 10 in manj kot 20 Manjše	Srednje več kot 20 in manj kot 50 Večje	Srednje več kot 50 in manj kot 100 Nevame	Veliko več kot 100 Skrajne
		št. oseb v objektu, posledice				

*minimalna oskrba z vodo vsaj 2500 litrov

Slika 11: Vrsta in količina (minimalne vrednosti) gasilnega medija za izvajanje požarnih straž

V nadaljevanju so v matriki na sliki 12 podane zahteve za operativno izvajanje požarne straže – minimalno število za gašenje usposobljenih oseb in gasilcev, ki izvajajo požarno stražo.

stopnja požarne ogroženosti, požarna obremenitev, verjetnost ↑	Požarna ogroženost 3 ali više stopnje Požarna obremenitev > 2000 MJ/m ² Zagotovo	najmanj 1 gasilec/ etažo/prostor*	najmanj 1 gasilec/ etažo/prostor*	najmanj 1 gasilec/ etažo/prostor*	najmanj 1 gasilec/ etažo/prostor*	najmanj 1 gasilec/ etažo/prostor*
	Požarna ogroženost 3 ali više stopnje Požarna obremenitev 1000 MJ/m ² - 2000 MJ/m ² Verjetno	najmanj 1 gasilec/ etažo/prostor*	najmanj 1 gasilec/ etažo/prostor*	najmanj 1 gasilec/ etažo/prostor*	najmanj 1 gasilec/ etažo/prostor*	najmanj 1 gasilec/ etažo/prostor*
	Požarna ogroženost 1 ali 2 stopnje Požarna obremenitev 1000 MJ/m ² - 2000 MJ/m ² Možno	najmanj 1 za gašenje usposobljena oseba/etažo/ prostor	najmanj 1 za gašenje usposobljena oseba/etažo/ prostor	najmanj 1 za gašenje usposobljena oseba/etažo/ prostor	najmanj 1 za gašenje usposobljena oseba/ etažo/ prostor	najmanj 1 gasilec/ etažo/prostor*
	Požarna ogroženost 1 ali 2 stopnje Požarna obremenitev < 1000 MJ/m ² Malo verjetno/ redko	najmanj 1 za gašenje usposobljena oseba/etažo/ prostor	najmanj 1 za gašenje usposobljena oseba/etažo/ prostor	najmanj 1 za gašenje usposobljena oseba/etažo/ prostor	najmanj 1 za gašenje usposobljena oseba/ etažo/ prostor	najmanj 1 gasilec/ etažo/prostor*
		Majhno manj kot 10 Nepomembne	Majhno več kot 10 in manj kot 20 Manjše	Srednje več kot 20 in manj kot 50 Večje	Srednje več kot 50 in manj kot 100 Nevame	Veliko več kot 100 Skrajne
		št. oseb v objektu, posledice				

*število gasilcev je odvisno od specifičnih lastnosti objekta in možnosti zagotavljanja sredstev za gašenje

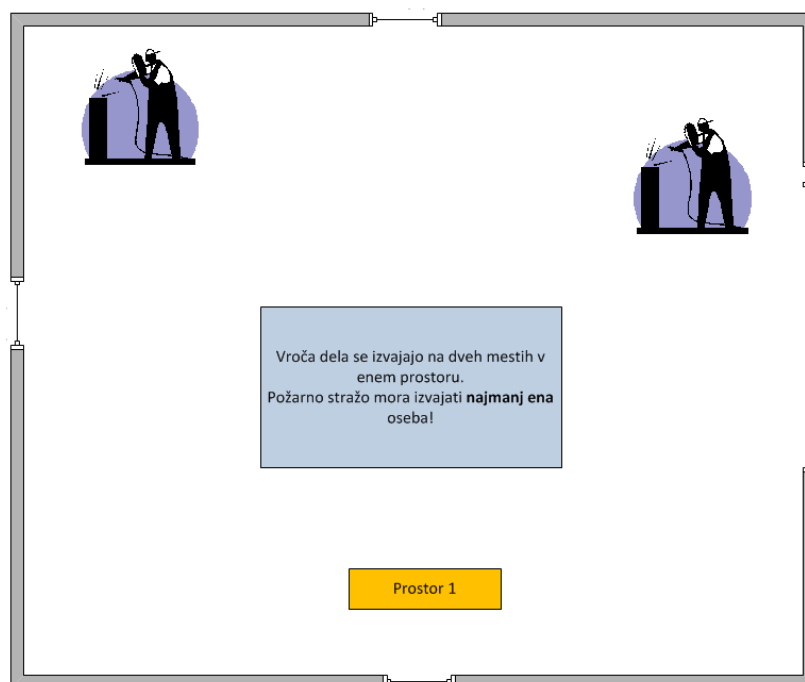
Slika 12: Minimalno število za gašenje usposobljenih oseb in gasilcev, ki izvajajo požarno stražo

Podrobne zahteve za število gasilcev, ki izvajajo požarno stražo s strani gasilske enote poda gasilska enota v Navodilih o nalogah gasilca za izvajanje požarne straže ter povelju za izvajanje požarne straže.

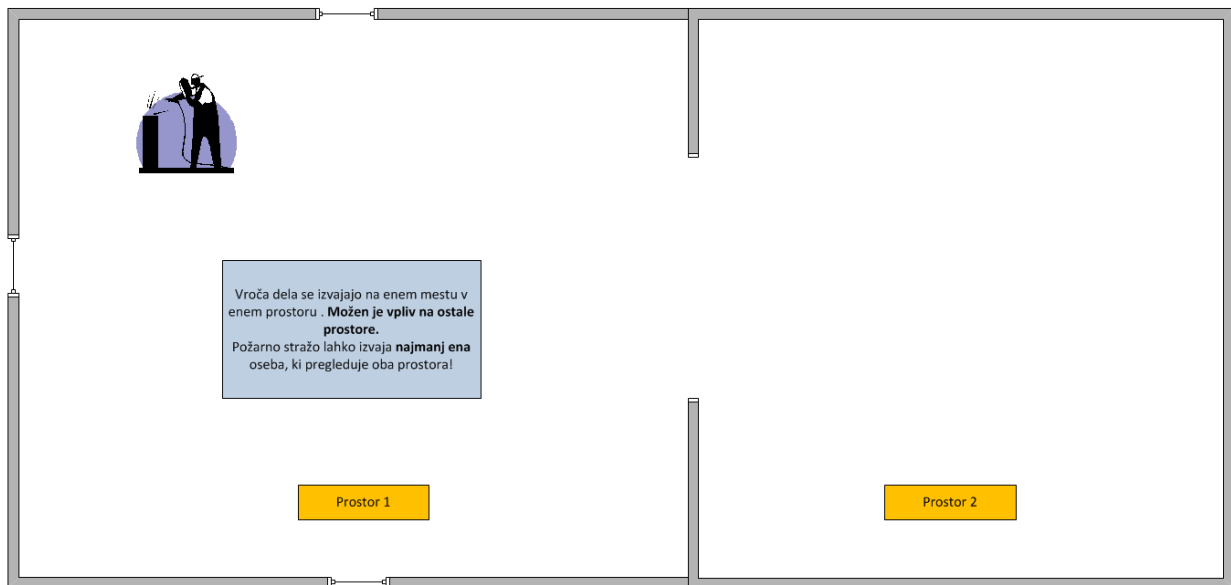
Nekateri primeri opredelitve števila oseb, ki izvajajo požarno stražo, so podani v nadaljevanju.

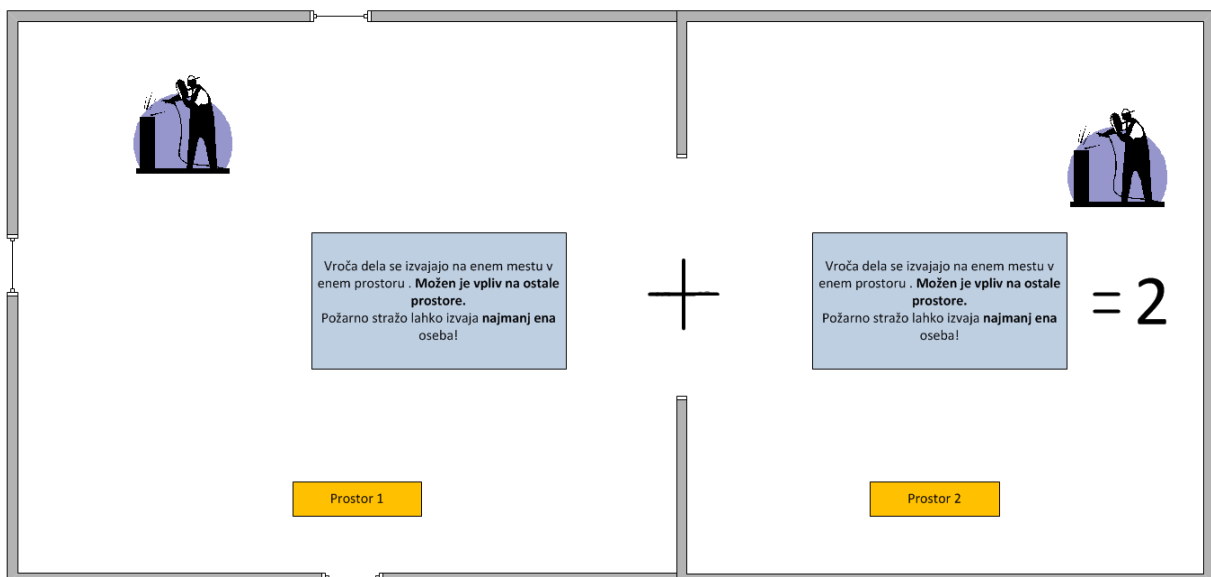
Slika 13: Izvajanje vročih del na enem delovišču v enem omejenem prostoru

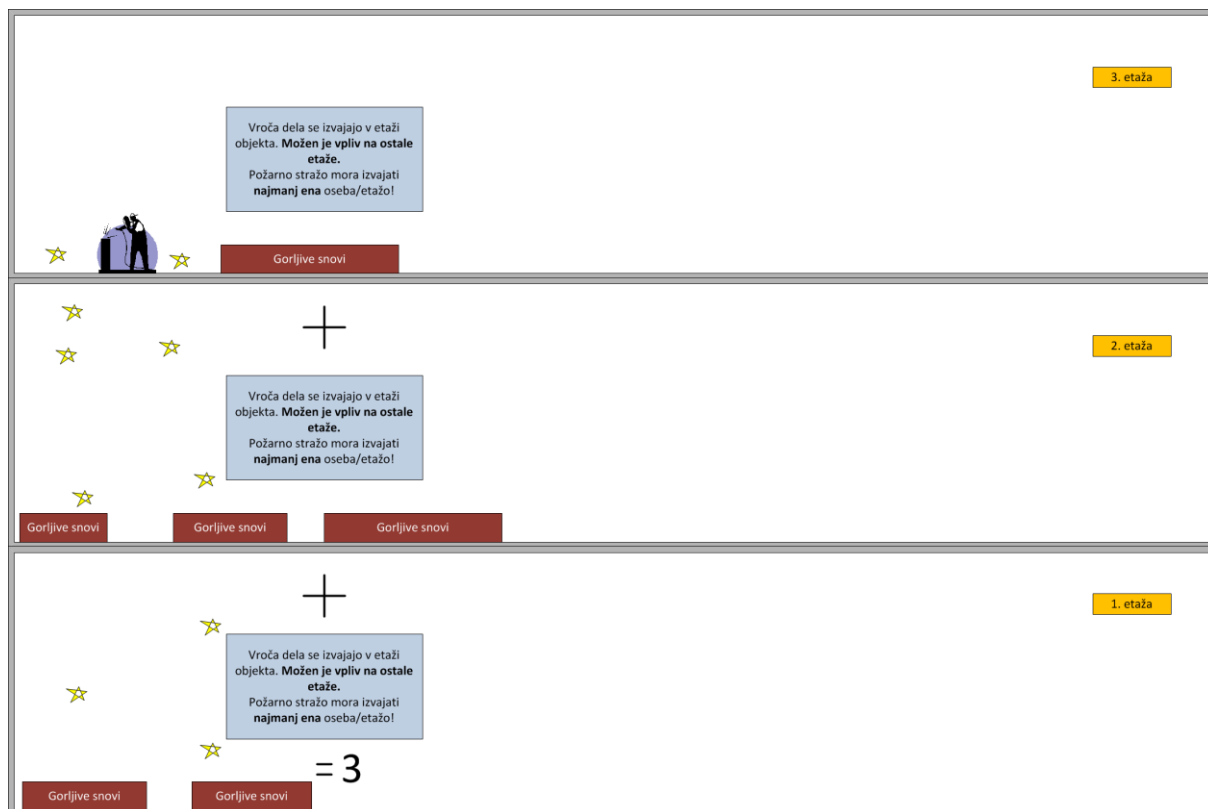
Slika 14: Izvajanje vročih del na dveh deloviščih v enem omejenem prostoru

Slika 15: Izvajanje vročih del na eni lokaciji in prostoru, ki je povezan s sosednjim prostorom

Slika 16: Izvajanje vročih del na dveh lokacijah v medsebojno povezanih prostorih; požarno stražo izvajata najmanj dve osebi

Slika 17: Izvajanje vročih del v etaži objekta, kjer so med etažo, kjer se izvajajo vroča dela, in ostalimi etažami povezave; požarno stražo izvajajo najmanj tri osebe

5. Izvajanje požarnih straž na javnih shodih ali prireditvah, na katerih je nevarnost, da izbruhne požar ali pride do eksplozije

5.1. Izvajalci požarne straže

Slika 18: Izvajalci požarnih straž na javnih shodih ali prireditvah, na katerih je nevarnost, da izbruhne požar ali pride do eksplozije

Normativne zahteve

Splošne normativne zahteve so podane v 2. poglavju: Normativne zahteve za izvajanje požarne straže.

Požarno stražo na javnih shodih ali prireditvah, na katerih je nevarnost, da izbruhne požar ali pride do eksplozije, lahko torej opravljajo le gasilci. Požarno stražo in požarno varovanje objektov, drugega premoženja ter javnih prireditev opravljajo na območju občine tisti gasilci in gasilske enote, ki izvajajo javno gasilsko službo v skladu s tem zakonom na območju te občine, če z operativnim gasilskim načrtom občine ali z zakonom ni določeno drugače.

Stroški izvajanja gasilskih operativnih nalog po tem členu bremenijo lastnika ali upravljalca objekta in premoženja oziroma organizatorja javne prireditve.

5.2. Dogodki, kjer se lahko izvaja požarna straža

Dogodki, na katere se nanaša navodilo za izvajanje požarne straže, so lahko kulturna ali družabna prireditve, športna prireditve oz. športna tekma. Navedene prireditve se lahko izvajajo v prostoru (odprtem ali zaprtem) ali na prostem.

Zahteve za izvedbo požarne straže (število gasilcev in vozila) so odvisne od vrste prireditve in števila obiskovalcev, ki se prireditve udeležijo.

Glede na število udeležencev ločimo dogodke, kot prikazuje tabela 2.

Tabela 2: Vrsta dogodka, kjer se izvaja požarna straža

Vrsta dogodka	Število obiskovalcev
mali dogodki	do 3000
srednji dogodki	od 3001 do 5000
veliki dogodki	od 5001 do 10000
zelo veliki dogodki	nad 10000

Prireditvam določimo glede na število udeležencev in vrsto prireditve tudi stopnjo *tveganja*, ki je *majhno ali veliko*. Na opredelitev tveganja vplivajo dejavniki, kot npr.:

- tip in namembnost objekta, kjer se vrši prireditve,
- število obiskovalcev,
- scenarij prireditve (uporaba odprtega ognja, lahko vnetljivih snovi ipd.),
- udeležba navijaških skupin ali drugih rizičnih skupin, ki lahko izzovejo izgrede in tako uporabljajo pirotehnične pripomočke, dimne bombe, vnetljive tekočine ipd.
- splošna neprimernost objekta za izvedbo dogodka.

Naloga požarne straže ob prireditvah je predvsem opazovanje ter gašenje začetnih požarov s sredstvi za gašenje, ki so nameščena na objektu, ali s sredstvi za gašenje, ki jih gasilska enota pripelje s seboj.

Požarna straža skrbno opazuje območje, ki ga nadzoruje. Gasilci, ki na objektu izvajajo požarno stražo:

- v tem času ne smejo opravljati drugih del,
- morajo biti seznanjeni z objektom, postopkom alarmiranja ob požaru ter vgrajenimi sistemi aktivne in pasivne požarne zaščite,
- morajo biti za izvajanje požarne straže usposobljeni.

Požarno stražo se prične izvajati eno uro pred pričetkom dogodka, trajati pa mora, dokler traja povečana požarna nevarnost oz. vsaj še pol ure po končanem dogodku.

Požarna straža se mora seznaniti s potekom prireditve. Vedeti mora:

- koliko obiskovalcev bo na prireditvi,
- kakšne in koliko gorljivih/vnetljivih snovi bo v uporabi med prireditvijo (oz. kaj lahko glede na vrsto dogodka pričakujejo),
- kje in kdaj se bodo te snovi uporabljale,
- kakšni so potencialni viri vžiga glede na snovi, ki bodo v uporabi,
- kako je urejena evakuacija,
- katere službe bodo v času dogodka še delovale na objektu.

Ostale naloge požarne straže

- Požarna straža *se seznanj s prostorom*, v katerem bo potekala prireditev. Pri tem morajo biti izvajalci požarne straže posebej pozorni predvsem na gradbene materiale, iz katerih je objekt/prostor narejen. Potrebno je preveriti tudi sosednje prostore in morebitne povezave ter potek inštalacij med prostori (predvsem vertikalne povezave), v katerih se odvija prireditev.
- Iz prostora, kjer se bo odvijala prireditev, je treba odstraniti vse lahko vnetljive snovi, ki bi lahko v primeru vžiga povečale tveganje za razvoj požara.
- Na osnovi ugotovitev in značilnosti prostora morajo izvajalci straže pripraviti ustrezna gasilna sredstva.
- Pregledati morajo evakuacijske poti ter prehodnost dostopnih poti in postavitvenih površin.

Število gasilcev in opremo, ki jo bodo gasilci uporabljali v času požarne straže, določi poveljnik gasilske enote, ki izvaja požarno stražo, skladno z navodili, objavljenimi v tem dokumentu (glej tabelo 3), ogledom objekta, kjer se bo izvajala požarna straža, ter oceno nevarnosti.

Naročnik požarne straže

Naročnik požarne straže mora operativno gasilsko enoto (v nadaljevanju OGE) o potrebi po požarni straži obvestiti najmanj pet delovnih dni do dne izvajanja požarne straže. Kontaktna oseba za zbiranje potreb po izvedbi požarne straže na ravni OGE je poveljnik OGE. OGE izvaja požarno stražo na podlagi povelja, ki ga izda poveljnik OGE. Obrazec za izdajo povelja o opravljanju požarne straže je v prilogi tega dokumenta.

Naročnik požarne straže je dolžan izvajalcu požarne straže zagotoviti:

- podatke o objektu (organizacija varstva pred požarom, požarni načrt oz. načrt evakuacije oz. drugo grafično podlago, kjer so vidni elementi požarnega načrta);
- opis dogodka s podrobnim scenarijem (ob intenzivnejši uporabi pirotehničnih sredstev, odprtem ognju ipd.);
- podatke o razpoložljivih gasilnih sredstvih;
- predhoden ogled objekta oz. lokacije izvedbe požarne straže;
- podatke o številu pričakovanih udeležencev prireditve;
- kontaktne podatke o odgovorni osebi;
- dostop do delov objekta, ki so predmet požarne straže oz. so kakorkoli vezani na varno izvajanje požarne straže;
- podatke o drugih službah, ki bodo sodelovale na prireditvi (reševalci, varnostna služba, pirotehniki ipd.). Pri tem mora zagotoviti tudi imena ter kontaktne podatke odgovornih oseb drugih služb, ki bodo sodelovale na prireditvi.

Izvajalec požarne straže

Požarno stražo lahko izvajajo le operativni gasilci, ki poklicno ali prostovoljno opravljajo operativne naloge gasilstva in so strokovno usposobljeni za te naloge ter izpolnjujejo predpisane psihofizične in zdravstvene zahteve ter druge pogoje.

Požarno stražo vodi vodja požarne straže s činom nižjega gasilskega častnika oz. gasilskega častnika za večje prireditve z večjim tveganjem (glej tabelo 3).

Izvajalec požarne straže se zaveže, da bo požarno stražo izvajal v skladu:

- s Pravili gasilske službe (**Pravila gasilske službe**, Uradni list RS, št. 52/2010),
- z Navodilom o izvajanju požarne straže na prireditvah,
- s poveljem OGE,
- z dogovorom z naročnikom požarne straže.

Izvajanje požarne straže je razdeljeno na tri faze:

- delo in naloge požarne straže **pred** izvedbo javne prireditve,
- delo in naloge požarne straže **med** izvedbo javne prireditve,
- delo in naloge požarne straže **po** izvedbi javne prireditve.

Pred pojavom nevarnosti

Pred izvajanjem javnih shodov ali prireditev, na katerih je nevarnost, da izbruhne požar ali pride do eksplozije

Naloge požarne straže pred izvedbo prireditve so:

1. ogled prostora oz. lokacije, kjer bo tekla dogodek;
2. pridobivanje ustreznih podatkov o objektu (pridobiti je treba vsaj podatke, kot jih zahteva požarni načrt);
3. določitev števila gasilcev, ki bodo izvajali požarno stražo (glej tabelo 3);
4. postavitve gasilcev;
5. opredelitev zahtev za količino in vrsto gasilnih sredstev ter opreme za izvajanje požarne straže (požarno stražo je treba izvajati z vsaj enim prenosnim gasilnikom kategorije 43A 183B C ali z drugim ustreznim gasilnikom ali dvema prenosnima gasilnikoma kategorije 27A 144B C, ali gasilsko cevjo; vrsta in količina gasila je odvisna od pričakovanega požara);
6. priprava delovišča;
7. izbor in vzpostavitev ustreznih preventivnih (tudi tehničnih) ukrepov;
8. v primeru večjih dogodkov tudi informiranje OGE o začetku požarne straže preko kanala ZA-RE.

Aktivnosti pred izvedbo požarne straže zajemajo izbor in pripravo primernih preventivnih postopkov za izvajanje dogodka, določitev varnostnih razdalj, določitev mest za gasilna sredstva, fizično postavitve požarne straže ipd. Pred izvedbo požarne straže je treba zagotoviti tudi morebitne tehnične ukrepe. Med tehnične ukrepe lahko spada:

- zavarovanje gorljivih nosilnih konstrukcij in predelnih sten ter odprtih v njih;
- zaščita lahko vnetljivih materialov, ki morajo biti, v kolikor je to potrebno (ob uporabi pirotehničnih sredstev, odprtega ognja), pokriti z negorljivimi prevlekami in pregrinjali za preprečitev vžiga; vžig se lahko prepreči tudi s prenosnimi negorljivimi stenami;

- izklop naprave za gašenje požarov oz. naprav za odkrivanje, javljanje in alarmiranje, če obstaja možnost, da bi se med izvajanjem prireditve zaradi vročine ali dima sprožil požarni alarm; **izklop sistemov mora odobriti pooblaščen oseba; javljalik oz. naprava za gašenje mora biti takoj po zaključku del ponovno priključena.**

Ob prisotni nevarnosti

Med izvajanjem javnih shodov ali prireditev, na katerih je nevarnost, da izbruhne požar ali pride do eksplozije

Naloge požarne straže so:

1. neprestan pregled prostorov,
2. izvajanje izbranih preventivnih ukrepov.

Organizacijski ukrepi med izvajanjem požarne straže:

- zagotoviti, da se vsi morebitni goreči/tleči/pregreti ipd. materiali, ki nastanejo med prireditvijo in bi lahko zanetili požar, nemudoma odstranijo;
- zagotoviti, da bodo vsi za izvajanje požarno-preventivnih ukrepov predpisani prenosni gasilniki vedno prisotni na delovišču;
- površine, ki so izpostavljene toploti med izvajanjem vročih del, se morajo stalno hladiti z vodo oz. nadzirati;
- v primeru, da požarna straža začetnega požara ne more pogasiti, o tem nemudoma obvesti RECO na tel. št. 112 ali preko kanala ZA-RE.

Tehnični ukrepi med izvajanjem vročih del:

- v primeru požara aktivira požarna straža ročni javljalik oz. napravo za gašenje, v kolikor je le-ta na voljo.

Po prenehanju nevarnosti

Po izvajanju javnih shodov ali prireditev, na katerih je nevarnost, da izbruhne požar ali pride do eksplozije

Pomen požarne straže po zaključku prireditve je v:

1. pregledu prostora in objekta neposredno po zaključku prireditve,
2. nadzoru prostora določen čas po prireditvi.

Pregled prostora in objekta neposredno po zaključku prireditve je treba vedno izvesti.

Organizacijski ukrepi po zaključku prireditve:

- pregleda objekt in po potrebi (v kolikor so povezani) tudi sosednje obrate;
- obvesti naročnika požarne straže, da je le-ta zaključena;

- na za to določeno mesto pospravi opremo, ki jo je rabila za izvajanje vročih del;
- obvesti OGE o zaključku požarne straže preko kanala ZA-RE.

Tehnični ukrepi po izvajanju vročih del:

- požarna straža vklopi ali poskrbi, da bodo vklopili izklopljene sisteme za odkrivanje in gašenje požarov.

Oprema gasilcev med izvajanjem požarne straže

Požarna straža se v primeru malih dogodkov in takrat, ko so tveganja majhna, izvaja v delovni obleki. Vsak gasilec, ki izvaja požarno stražo, mora imeti tudi osebno zaščitno obleko. Ob vseh ostalih dogodkih se požarno stražo izvaja v osebni zaščitni obleki.

Vsak posamezni gasilec ali skupina gasilcev, ki na objektu izvaja požarno stražo, mora biti opremljen z radijsko postajo, ki deluje v sistemu ZA-RE.

Odvisno od velikosti dogodka in stopnje tveganja (glej tabelo 3) se mora požarna straža izvajati ob podpori gasilskega vozila s cisterno (GVC 16/25 ali GVC 24/50) ter ob zagotovitvi:

- vedra za vodo (potopitev pirotehničnih izdelkov),
- rokavic za visoke temperature.

Tabela 3: Število gasilcev in vozil (GVC-jev) za izvajanje požarne straže ob prireditvah

Dogodek (št. ljudi)	Vrsta prireditve	Tveganje	Enota (št. gasilcev)		Tehnika (vozila)
majhen (do 3000)	kulturna/družabna	veliko	1+3	1 x NGČ 3 x G	GVV-1/GVC
		majhno	1+2	1 x NGČ 2 x G	GVV-1/GVC
	športna	veliko	1+3	1 xNGČ 3 x G	GVV-1/GVC
		majhno	1+2	1 x NGČ 2 x G	GVV-1/GVC
srednji (od 3001 do 5000)	kulturna/družabna	veliko	1+8	1 x NGČ 8 x G	GVV-1/GVC
		majhno	1+5	1 x NGČ 5 x G	GVV-1/GVC
	športna	veliko	1+8	1 x NGČ 8 x G	GVV-1/GVC
		majhno	1+5	1 x NGČ	GVV-1/GVC

				5 x G	
	športne tekme 1*	veliko	1+12	1 x GČ 12 x G	GVC
velik (od 5001 do 10.000)	kulturna/družabna	veliko	1+8	1 x NGČ 8 x G	GVC
		majhno	1+8	1 x NGČ 8 x G	GVC
	športna	veliko	1+12	1 x GČ 12 x G	GVC
		majhno	1+8	1 x NGČ 8 x G	GVC
	športne tekme 1*	zelo veliko	1+12	1 x GČ 12 x G	GVC
zelo velik (nad 10.000)	kulturna/družabna	veliko	1+8	1 x NGČ 8 x G	GVC
		majhno	1+8	1 x NGČ 8 x G	GVC
	športna	veliko	1+12	1 x GČ 12 x G	GVC
		majhno	1+12	1 x NGČ 12 x G	GVC
	športne tekme 1*	zelo veliko	1+18	1 x GČ** 2 x NGČ 16 x G	2 x GVC

1* tekmovanja in športne prireditve, ki imajo večletno karakteristiko rivalstva med klubi in navijaškimi skupinami

2**vodstveni operativni kader, najmanj čin gasilskega častnika

6. Izvajanje požarnih straž, ko je razglašena povečana nevarnost požarov v naravnem okolju

6.1. Izvajalci požarnih straž

Slika 19: Izvajalci požarnih straž, ko je razglašena povečana nevarnost požarov v naravnem okolju

Normativne zahteve

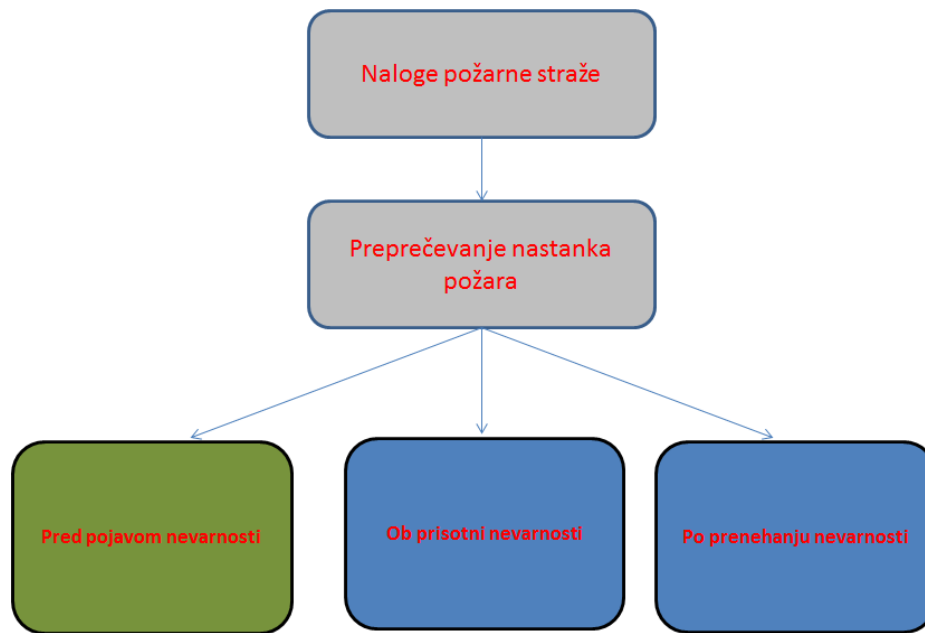
Splošne normativne zahteve so podane v 2. poglavju: Normativne zahteve za izvajanje požarne straže.

Požarno stražo v primeru, ko je razglašena povečana nevarnost požarov v naravnem okolju, lahko opravljajo le gasilci. Požarno stražo opravljajo na območju občine tisti gasilci in gasilske enote, ki izvajajo javno gasilsko službo v skladu s tem zakonom na območju te občine, če z operativnim gasilskim načrtom občine ali z zakonom ni določeno drugače.

Stroški izvajanja gasilskih operativnih nalog po tem členu bremenijo lastnika ali upravljalca objekta in premoženja.

6.2. Presoja oziroma ocena nevarnosti

Naloga požarne straže je predvsem stalno opazovanje terena ter hitro gašenje začetnih požarov s sredstvi za gašenje, ki so na razpolago na terenu oz. jih gasilska enota pripelje s seboj. Požarna straža se izvaja v različnih fazah dela oziroma intervencije.

Slika 20: Faze izvajanja požarne straže

Pred izvajanjem požarne straže, ko je razglašena povečana nevarnost požarov v naravnem okolju

Pred začetkom izvajanja požarne straže je potrebno obvezno izdelati presojo oz. oceno nevarnosti in posledic ter upoštevati možnosti:

1. širjenja požara na stanovanjske objekte,
2. širjenja požara na poslovne, kmetijske in druge objekte,
3. širjenja požara na gozd in nasade,
4. širjenja požara na objekte,
5. širjenja požara in dima na transportno infrastrukturo,
6. širjenja požara na evakuacijske poti in sisteme za odkrivanje, javljanje in alarmiranje,
7. dostopa z vozili in sredstvi,
8. uporabe naprav za gašenje in dostopa gasilcev,
9. drugo.

V splošni matriki (slika 16) je na podlagi ocene nevarnosti in možnih posledic ter stanja na terenu (stopnja požarne ogroženosti) potrebno najprej ugotoviti, ali je na terenu potrebno izvajati požarno stražo.

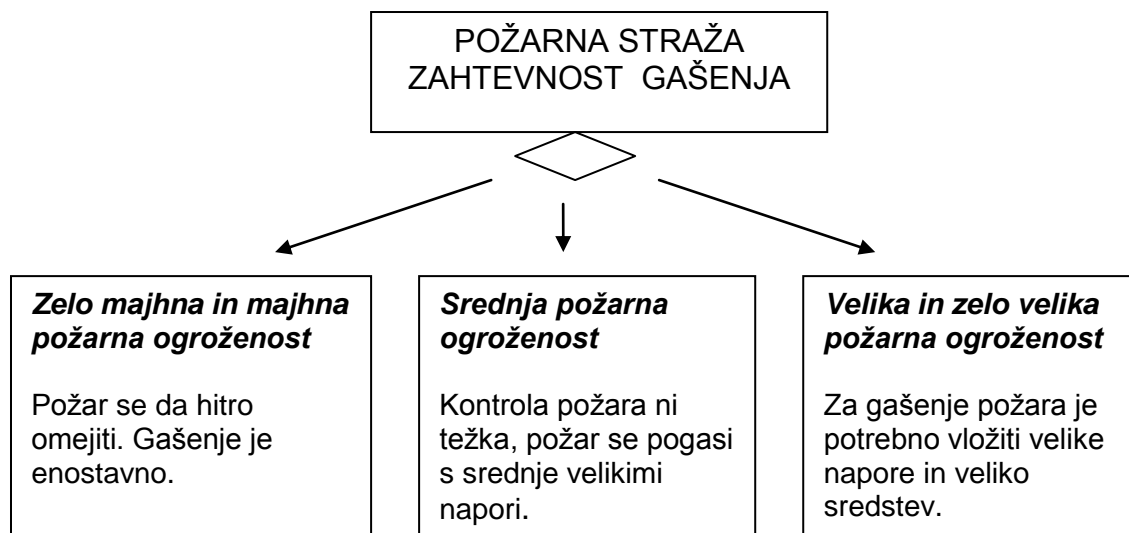
Posledice Ogroženost	Nepomembne posledice	Manjše posledice	Večje posledice	Nevarne posledice	Skrajne posledice
Zelo majhna požarna ogroženost	Nadzor	Nadzor	Pož. straža priporočljiva	Pož. straža priporočljiva	Pož. straža obvezna GASILCI
Majhna požarna ogroženost	Nadzor	Pož. straža priporočljiva	Pož. straža priporočljiva	Pož. straža obvezna GASILCI	Pož. straža obvezna GASILCI
Srednja požarna ogroženost	Pož. straža priporočljiva	Pož. straža priporočljiva	Pož. straža obvezna GASILCI	Pož. straža obvezna GASILCI	Pož. straža obvezna GASILCI
Velika požarna ogroženost**	Pož. straža obvezna GASILCI	Pož. straža obvezna GASILCI	Pož. straža obvezna GASILCI	Pož. straža obvezna GASILCI	Pož. straža obvezna GASILCI
Zelo velika požarna ogroženost**	Pož. straža obvezna GASILCI	Pož. straža obvezna GASILCI	Pož. straža obvezna GASILCI	Pož. straža obvezna GASILCI	Pož. straža obvezna GASILCI

Slika 21: Matrika požarne straže v skladu z veljavnimi stopnjami ogroženosti naravnega okolja

*V Uredbi je določeno, da mora izvajalec zavarovati in nadzorovati kurišče ves čas kurjenja ali sežiganja.

** Pri povprečni hitrosti vetra, večji od 6 m/s, ali ob sunkih vetra, močnejših od 10 m/s, je tudi prepovedano kurjenje, sežiganje ali uporaba odprtega ognja v naravnem okolju.

Po presoji se izvede načrtovanje požarne straže. Velikost in opremljenost enote je odvisna od stanja na terenu (topografskih elementov), predvsem pa od trenutne požarne ogroženosti, temperature, osončenja in vetrov. Zelo važna je tudi količina gorljive snovi (kg/kvadratni meter). Ob bistveni spremembi parametrov se vodja lahko odloči za okrepitev ali oslabitev prvotne požarne straže. Bistveno je tudi, ali se bo požarna straža izvajala v zimsko-pomladanski ali poletni požarni sezoni.

Slika 22: Opredelitev ogroženosti

Kadrovsko sestavo ter gasilsko zaščitno in reševalno opremo za opravljanje požarne straže določi poveljnik gasilske enote. Pri tem upošteva po potrebi tudi zahteve uporabnika oziroma izvajalca nevarnih del glede na vrsto del oziroma ogroženosti, zaradi katere se opravlja požarna straža, pravila gasilske stroke ter operativni načrt gasilske enote in temu prilagodi vrsto ter obseg požarne straže.

Med izvajanjem požarne straže, ko je razglašena povečana nevarnost požarov v naravnem okolju

Najpomembnejši vidik varstva gozdov je zgodnje odkrivanje požarov, preden se razširijo na večje površine. Sistem stacionarnega opazovanja s tal se je razvil na požarne patrole ter v zadnjem času na opazovanje iz zraka s pomočjo zračnih plovil. Iz zraka je možno hitro odkriti začetne požare, jih locirati in nato izvajati nadzor nad širjenjem požara.

Gasilska patrola je v skladu s Pravili gasilske službe operativno nadziranje ogroženega teritorija v primeru velike požarne ogroženosti in ogroženosti naravne ali druge nesreče. Kadrovsko sestavo, gasilsko zaščitno in reševalno opremo ter časovni raspored obhodov za opravljanje gasilske patrole določi poveljnik gasilske enote.

Gasilska patrola je glede na lokacijo premikanja lahko zemeljska, vodna ali zračna. Ker je patrola mobilna, uporablja za patroliranja enosledna in dvosledna vozila, plovila, letala ali helikopterje. Zelo primerna in najbolj ekonomična je uporaba ultra lahkih letal. Patrole sodelujejo z matičnimi enotami in centri za obveščanje.

Poveljnik gasilske enote izdela načrt patroliranja na topografski karti ter opredeli termine izvajanja patrol. Pri tem sodeluje s sosednjimi enotami in lokalno skupnostjo. Načrt

patroliranja se uskladi tudi s predstavniki letalskih centrov in drugih služb, ki izvajajo patroliranja s tal in iz zraka.

6.3. Številčnost posadke, ki izvaja požarno stražo

Število gasilcev v sestavi požarne straže je odvisno od ogroženosti in vrste del. Minimalna formacija za izvajanje požarne straže je gasilska skupina, ki ima v skladu s Pravili gasilske službe vodjo in dva ali enega gasilca. Osnovna taktična gasilska enota je gasilski oddelek. Gasilski oddelek ima poveljnika in pet gasilcev oziroma štiri ali osem gasilcev.

ŠTEVILČNA VELIKOST POSADKE PO PGS

2	3	5	6	9
----------	----------	----------	----------	----------

Posadka gasilskega vozila je določeno število gasilcev, ki je potrebno, da se pri opravljanju gasilskega dela kar najbolj učinkovito izkoristijo tehnične zmogljivosti in namen gasilskega vozila, za katerega je bilo vozilo izdelano. Priporoča se, da je velikost posadke pri izvajanju požarne straže v naravnem okolju največ 6 gasilcev, saj to omogoča hitre premike in tudi hiter pristop h gašenju. V zimskem času in ob manjši ogroženosti je še boljše uporaba manjših vozil za gašenje s posadko treh gasilcev. Seveda požarno stražo lahko opravlja več enako ali različno velikih posadk.

<i>Posledice in tveganje</i>	<i>Nepomembne posledice - zelo nizko tveganje</i>	<i>Manjše posledice - nizko tveganje</i>	<i>Večje posledice - normalno tveganje</i>	<i>Nevarne posledice - veliko tveganje</i>	<i>Skrajne posledice - zelo veliko tveganje</i>
<i>Ogroženost</i>					
<i>Zelo majhna požarna ogroženost</i>	Ročno orodje	Ročno orodje	GVGP11+1(2)	GVGP11+1(2)	GVGP1 1+1(2)
<i>Majhna požarna ogroženost</i>	Ročno orodje	GVGP11+1(2)	GVGP11+1(2)	GVGP11+1(2)	GVGP2 1+4 GVGP11+1(2)
<i>Srednja požarna ogroženost</i>	GVGP11+1(2)	GVGP11+1(2)	GVGP1 1+1(2)	GVGP2 1+4 GVGP11+1(2)	GVGP2 1+4 AC 1+2
<i>Velika požarna ogroženost**</i>	GVGP2 1+4	GVGP2 1+4	GVGP2 1+4 GVGP11+1(2)	GVGP2 1+4 AC 1+2	GVGP2 1+4 AC 1+2 GCGP1 1+2
<i>Zelo velika požarna ogroženost**</i>	GVGP2 1+4	GVGP2 1+4 GVGP11+1(2)	GVGP2 1+4 AC 1+2	GVGP2 1+4 AC 1+2 GCGP1 1+2	GVGP2 1+4 AC 1+2 GVGP1 1+2 GCGP1 1+2

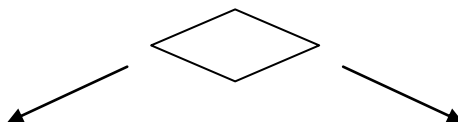
Slika 23: Matrika – minimalne posadke vozil; matrika prikazuje minimalno posadko in vozila pri opravljanju požarne straže; dejansko posadko se določi glede na gorljivo snov, meteorološke razmere in orografijo

Posadko ves čas izvajanja požarne straže vodi vodja. Vodja mora biti v stalnem kontaktu s podrejenimi oziroma morajo biti podrejeni dosegljivi preko sredstev radijskih zvez. Vodja mora skrbeti za stalno opazovanje terena in spremljati vreme.

6.4. Zaščitna oprema gasilcev in tehnika za izvajanje požarnih straž v naravnem okolju

Zaščitna oprema se mora uporabljati ves čas izvajanja straže. Gasilci morajo pri izvajanju požarne straže uporabljati zaščitno opremo v skladu s tipizacijo in veljavnimi standardi za opremo v Sloveniji. Zaščitna oprema mora zagotavljati zaščito celotnega telesa.

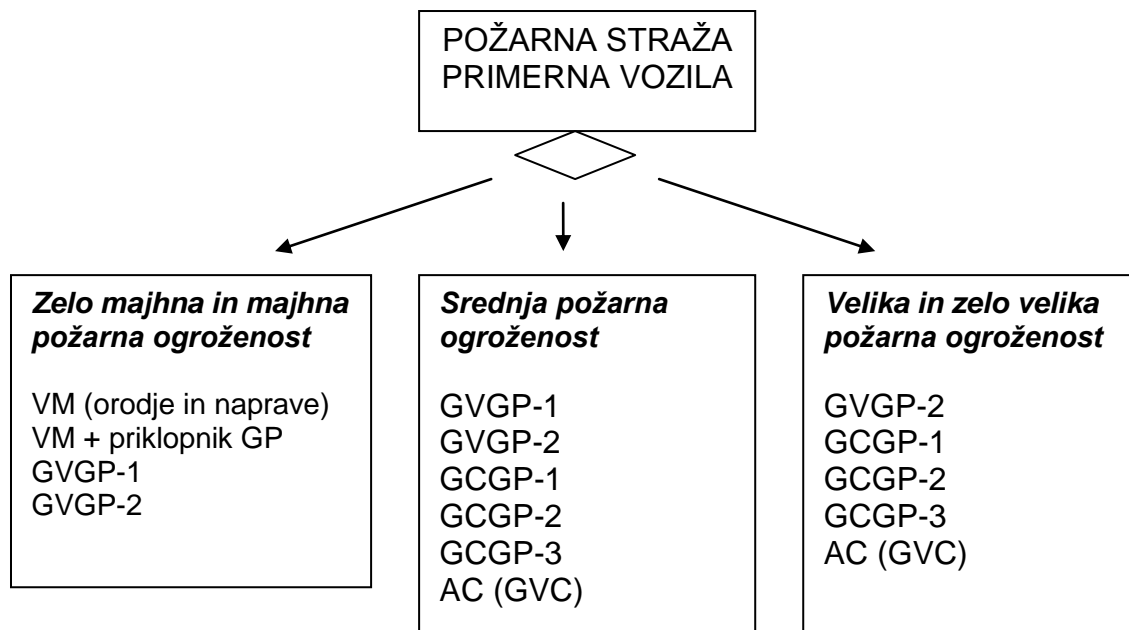
MINIMALNA OSEBNA IN ZAŠČITNA OPREMA GASILCA

Zimsko pomladansko obdobje	Poletno obdobje
Kombinezon* Škornji Čelada z očali (vizir) Rokavice Zaščitni filter (respirator) Radijska postaja Nož Zaščitna obleka troslojna* Podobleka Podkapa Kapa Rokavice zimske Nogavice zimske	Kombinezon Škornji (visoki čevlji) Čelada z očali (vizir) Rokavice Zaščitni filter (respirator) Radijska postaja Nož Podkapa Torbica za pijačo
*(kombinacija ali obleka)	

Vodja formacije mora poleg navedene opreme imeti še radijsko postajo, pribor za pisanje, kartografske podloge, merilne instrumente, kompas, daljnogled, svetilko in prvo pomoč.

Tehnika in oprema požarne straže se razlikujeta glede na geografske in druge značilnosti okolja oziroma mikrolokacije. Tudi opremljenost enot je zelo različna. V načrtu za izvajanje požarne straže se določi oprema, ki je potrebna za gašenje, ob upoštevanju možnosti nastanka in širitve požara na večji površini oziroma nastanka požara na več lokacijah. V poletnem času mora posadka imeti na razpolago tudi vodo in druga sredstva za gašenje. V zimskem času se na travnatih terenih lahko uporablja ročno orodje in prenosne naprave za gašenje. V tabeli so predstavljena najprimernejša vozila za požarno stražo po posameznih ogroženostih. Namesto enega večjega vozila je možna tudi uporaba več manjših vozil in številčnejše posadke. Seveda je potrebno upoštevati razpoložljivost vozil v gasilski enoti in ekonomiko uporabe sil in sredstev.

6.5. Časovna opredelitev požarne straže

Časovna opredelitev požarne straže ni zakonsko določena. Požarna straža se mora izvajati, dokler traja povečana požarna nevarnost.

Požarna straža lahko zapusti mesto izvajanja naloge šele potem, ko je nedvoumno ugotovila, da realno ne obstoja več nevarnost nastanka ali razširitve požara zaradi dogodka.

Običajno požarna straža počaka še cca. 30 minut po koncu aktivnosti.

V kolikor se izvaja požarna straža v času razglasitve požarne ogroženosti za lokalno skupnost, se določi termin izvajanja glede na sončno obsevanje. Poleti je to običajno v času kritičnih ur med 10. in 18. uro. Največja nevarnost za nastanek požara je podnevi med 12. in 15. uro. Ob izrednih razmerah se po oceni razmer dogovori tudi za druge termine. V kolikor se požarna straža izvaja za druge naročnike, se termine določi v skladu z dogovorom.

6.6. Sodelovanje z lastnikom

Sodelovanje gasilcev z lastnikom, lokalno skupnostjo oziroma uporabnikom (naročniki) mora biti urejeno s pogodbo, naročilom ali na podoben način. Naročnik mora biti znan (pravna ali fizična oseba). Gasilci ob zahtevi za izvajanje požarne straže izdelajo presojo in oceno. Z naročnikom se dogovorijo za obseg, termin in stroške požarne straže. Običajno izvajalec pripravi predračun (popis del) in ga dostavi naročniku. Naročnik mora dati soglasje in izdati pisno naročilo. O izvajanju požarne straže se izdelata zapisnik, delovni nalog ali podoben dokument, iz katerega so razvidni trajanje požarne straže, izvajalci in vozila.

6.7. Posebne zahteve za izvajanje požarnih straž v naravnem okolju

Posebne zahteve požarne straže se opredelijo že ob dogovorih za izvajanje del. V primeru izvajanja del, ki bodo z veliko verjetnostjo povzročila požar, se lahko izdelata ali izvede preventivne požige, močenje z vodo ali retardanti, posek, košnjo, mulčenje ter druge

preventivne tehnične ukrepe. Zato je v izvajanje požarne straže možna vključitev tudi drugih izvajalcev, vendar morajo upoštevati dogovore in odločitve vodje požarne straže. V pripravljenosti je lahko tudi gasilska enota v bližini ali enota po dogovoru. Naročnik požarne straže lahko zahteva tudi izvajanje drugih del v neposredni povezavi z osnovno nalogo.

Priporočljivo je, da požarno stražo izvajajo stalne posadke, ki poznajo teren, prometnice in ostale posebnosti izvajanja del na terenu.

Prilogi:

Priloga 1: Dovoljenje za izvajanje požarnih straž

Priloga 2: Povelje za izvajanje požarne straže

Priloga 1: Dovoljenje za izvajanje požarnih straž

DOVOLJENJE ZA IZVAJANJE POŽARNIH STRAŽ

Izdano s strani:	
Za podjetje/izvajalca del:	
Velja:	od: _____ do: _____
Za čas:	pričetek dela: _____ konec dela: _____
Za objekt:	

1. Za opravljanje naslednjih del:

a. pretakanje količine nad 10 m³ lahko vnetljivih snovi in gorljivih plinov

pretakanje vnetljivih tekočin in plinov nad 10 m³

b. varjenje, uporaba odprtega plamena ali orodja, ki pri uporabi proizvaja iskre, v prostoru, ki je nevaren za požar in ni posebej prilagojen za ta opravila

delo z odprtim plamenom

varjenje

odrezovanje

delo s kotno brusilko

delo z rezilko

delo s »hot gunom«

drugo _____

c. javni shod ali prireditve, na kateri je nevarnost, da izbruhne požar ali pride do eksplozije

javni shod ali prireditev

d. razglašena je povečana nevarnost požarov v naravnem okolju

povečana nevarnost požarov v naravnem okolju

Ustrežno označi ☒ !

2. Delo se bo opravljal:

v bližini rezervoarjev

v bližini požarno nevarnih snovi

na klima in prezračevalnih napravah in napeljavi

na vodovodni instalaciji

na javnem shodu ali prireditvi

v naravnem okolju

drugo _____

Ustrežno označi ☒ !

3. Pred pričetkom del je potrebno:

☐ odstraniti vse gorljive snovi ali jih prekriti z negorljivo ponjavo.	☐ pregledati prostore pred varjenjem in izvajati kontrolo med varjenjem.
☐ izklopiti sistem avtomatskega gašenja požarov	☐ izklopiti avtomatski sistem za odkrivanje požarov
☐ zatesniti vse odprtine v zidovih in tleh, skozi katere bi se lahko širili vroči delci.	☐ postaviti požarno stražo!
☐ obvestiti OGE	

Ustrezno označi ☒ !

4. Med opravljanjem del morajo biti na razpolago (smiselno uporabljaj določila teh priporočil):

☐ ročni gasilni aparat (vrsta, količina) notranji hidrant	☐ gasilci z gasilskim vozilom
☐ gasilni prti	☐ ostalo

Ustrezno označi ☒ !

5. ZAPISNIK O POŽARNI STRAŽI

lokacija	datum	ura (čas poročanja)
Ugotovitve požarne straže ob pregledu prostorov		

6. SPOROČILO O ODPOVEDI POŽARNE STRAŽE

lokacija	datum	ura (čas prejetja sporočila)

Zapis sporočila o odpovedi požarne straže		

O odpovedi je potrebno obvestiti poveljnika OGE!

7. SPOROČILO O SPREMEMBI GLEDE POŽARNE STRAŽE

lokacija	datum	ura (čas prejetja sporočila)
Zapis sporočila o spremembi glede požarne straže		

O spremembi je potrebno obvestiti poveljnika OGE!

8. O opravljanju zgoraj navedenih del so seznanjeni:

1. Predstavnik podjetja: _____
2. Predstavnik izvajalca del: _____
3. Poveljnik OGE: _____
4. Odgovorna oseba za varstvo pred požarom: _____

Priloga 2: Povelje za izvajanje požarne straže (oporne točke za pripravo povelja)

1. Povelje izda poveljnik gasilske enote
2. Povelje mora vsebovati:

Številko povelja, datum in kraj izdaje povelja

Nalogo:

- izvajanje požarne straže pri pretakanju količine nad 10 m³ lahko vnetljivih snovi in gorljivih plinov,
 - varjenju, uporabi odprtega plamena ali orodja, ki pri uporabi proizvaja iskre, v prostoru, ki je nevaren za požar in ni posebej prilagojen za ta opravila
 - javnem shodu ali prireditvi, na kateri je nevarnost, da izbruhne požar ali pride do eksplozije
 - razglašeni povečani nevarnosti požarov v naravnem okolju.
3. Povelje mora določiti gasilsko zaščitno in reševalno opremo:
 - vrsto gasilske enote in število gasilcev,
 - osebno opremo gasilcev (delovno obleko ali zaščitno obleko, oz. zaščitni kombinezon za gašenje požarov v naravi)
 - vrsto gasilnika in količino gasila, oziroma vrsto gasilskega vozila
 - vrsto in količino gasilnih sredstev
 - uporabo radijskih zvez in delovnih kanalov
 - poročanje o poteku požarne straže med opravljanjem požarne straže
 4. Povelje mora opredeliti posebne zahteve za izvajanje požarne straže, kot so:
 - zavarovanje gorljivih konstrukcij in sten, zaščita lahko vnetljivih materialov, izklop naprave za gašenje požarov,
 - preventivni požigi, močenje z vodo in retardanti, posek, košnja,
 - naloge pred pričetkom del, prireditve oz. izvedbo patrole ali požarne straže,
 - naloge med opravljanjem del, med prireditvijo, oz. v času velike požarne ogroženosti,
 - naloge po opravljenem delu, oz. zaključku prireditve, oz. po prihodu s požarne straže ali patrole.
 5. Povelje mora vsebovati:
 - podpis poveljnika,
 - priloge k povelju,
 - prejemnike povelja.
 6. Po opravljeni požarni straži enota pripravi **zapisnik o požarni straži**, ki mora vsebovati:
 - lokacijo, čas in datum opravljanja straže,
 - enoto in opremo, s katero je ta opravljala požarno stražo,
 - aktivnosti pri opravljanju požarne straže,
 - ugotovitve požarne straže ob izvajanju požarne straže.

Na koncu se izda račun o opravljeni straži (cenik GZS).

Pripravili:

Milivoj Dolščak, Aleš Jug, Matjaž Klarič, Darko Muhič, Jože Vodopivec, Iztok Zajc